LASER 2

Nejlepší povídky 5. ročníku soutěže:
"O stříbřitělesklý halmochron"

E. A. Van VOGT: *Hodiny času*

E. A. Van VOGT: *Cesta ke hvězdám (5. část)*

LASER

fanzin SFK Laser 2/17/1989

Obsah:

str. 1	-	Obsah
str. 2	-	Redakce
str. 3	-	I. Jelínková - Jak se stal Mwambo synem slunce
str. 8	-	S.Švachouček - Sjez temponautů
str.11	-	L.Příhoda - Den ideální na razítkování
str.14	--	J.Poléček - Toulavý cowboy
str.18	-	I.Mls - Přežít čas
str.20	-	V.Mottl - Kolik pluhů, tolik volů
str.25	-	Čas je běžec s dlouhým krokem
str.26	-	A.E. van Vogt - Hodiny času
str.34	-	S.Procházka - Total Art Group
str.37	-	výsledky 6.ročníku soutěže O stříbřitělesklý helmochron
str.38	-	Film - Zpátky do budoucnosti
str.47	-	T.Thomas - Doktor
str.52	-	E.A. van Vogt - Výprava ke hvězdám / 5.část - str.55-60 /

A v příštím čísle naleznete povídku Malý zločinec
povídku Nový domov
a povídku Marka Oramuse

Určeno pro vnitřní potřebu SFK Laser a SFKlubů
Uzávěrka: 6.11.1989
Spolupracovali: sfk Andromeda, sfk Tábor
Ilustrace: Radek Dojiva

Adresa redakce: Tomáš Jirkovský, Olšová 18
397 07 PLZEŇ

!!! Přetiskování materiálů z tohoto čísla jen se souhlasem redakce!!!

Vážení čtenáři!

Konečeně zpátky ze zelené díry a znovu po hlavě do víru SF. A výsledky se , doufám, začínají pomalu dostavovat. Byl dodělán Muž na Vysokém zámku od P.K.Dicka a , což je neméně důležité, byl dodělán další Laser, který právě držíte v ruce. A hned bych se chtěl částečně omluvit. V tomto čísle se povedlo to, co se občas stane i jiným fanzinům. Než číslo vyšlo, byla povídka Hodiny času uveřejněné ve fanzinu Mozek a povídka Jsem toulavý cowboy od Jana Poláčka vyšla v časopise Zápisník. Za to se čtenářům omlouvám, ale vzhledem k tomu, že příspěvky už byly napsané a hlavně zařazené do čísla, nechtěl jsem ,a ani nebylo pořádně možné sestavu čísla na poslední chvíli měnit. Chtěl bych, aby se tato situace v budoucnu opakovala co nejméně a věřím, že to pro tentokrát přijmete s pochopením.

Do konce roku bych chtěl ještě stihnout Laser č.3 a 4, no a od příštího ročníku, už pátého , by měla být, pokud bude vše v pořádku, situace lepší. A protože od příštího ročníku chystáme některé změny, byl bych rád, kdyby jste ném napsali, co by ve fanzinu Laser mělo být, čeho je málo, co chybí. Takže pokud jsou nějaké nápady a návrhy, neváhejte a piště.

A teď už dost mluvení a chutě do čtení.

redakce

INKA JELÍNKOVÁ

JAK SE STAL

MWAMBO

SYNEM SLUNCE

Věc

Bílí duchové přiletěli - jak sami tvrdili - z jiných časů, v plechové bedně tři krát čtyři krát dva metry.

Bongové, kteří se jich ujali ve své lesní vesnici, neznali plech ani bedny, a tak nazvali onu podivnost prostě Věcí, s velkým V.

Mwambo

Mwambo byl z celého kmene nejmazanější a duchové si ho vyvolili mezi všemi pro jeho učenlivost a nabídli mu i své přátelství.

Mwambo se zpočátku duchů bál, ale brzy se otrkal a později ho bylo dokonce možno vidět, jak obezřetně, avšak důstojně vstupuje do Věci a dává si ukazovat všechna ta hejblata uvnitř.

Duchové

Duchové všechny ujišťovali, že jsou jen lidé, obyčejní lidé, až jim Bongové uvěřili a - jak bylo jejich zvykem - vetřelce uvařili a snědli.

Maso bylo jemné a prorostlé, bez tuhých šlach. Mwambo si vzal dvakrát, aby nic z jeho přátel nepřišlo nazmar.

Hostina

Hostiňa, při níž byli domnělí duchové konzumováni, byla velkolepá.

Pod totemem, z něhož shlížela na hodující zlostná tvář boha Slunce, se roztřeseně cpal stařičký náčelník, honosící se tradičně titulem syn Slunce, a nebyl schopen vnímat nic než jídlo, jako by už seděl na klíně Smrti.

A přidal si popáté, nedbaje káravého pohledu jediného oka svého syna Dunga, naopak si v dětinské umíněnosti naschvál nacpal plnou pusu, div mu nepraskla, až se Dungovo oko zalilo nevolí.

A pak se to stalo.

V historii Bongů se pak tradovala ústní legenda o Synu Slunce, který zemřel přežráním. Tato pasáž nepatřila k nejskvělejším kapitolám bonžských dějin, avšak byla pro budoucí vládce zdrojem cenného poučení.

Děti Syna Slunce

Nebožtík zanechal po sobě dva syny, dvojčata Mwamba a Dunga. Následníkem trůnu bylo u Bongů, podobně jako později třeba u Plantagenetů, nejstarší z vládcových dětí.

Mwambo si nikdy neodpustil, že pustil Dunga na svět prvního.

Dědictví

A tak Dungu zdědil po otci náčelnickou čelenku z medvědích drápů a Mwambo zdědil po bílých vetřelcích Věc, jelikož byl jediný, kdo se odvážil s Věcí nějak obcovat.

Šaman

"Ty můj přítel," řekl šaman Yambi. Drželi s Mwambem noční stráž u vysychající mrtvoly náčelníka.

Bongové nepovažovali za vhodné, aby zvěř z jejich rajónu tloustla z pozůstatků jejich mrtvých.

"Ty můj přítel a moc škoda, že ty ne Syn Slunce," povzdechl si šaman. Mwambo se šťoural klacíkem v trávě vedle svraštělé nebožky otcovy ruky a nic neříkal. Co taky říkat? Byla to pravda.

"Dungu jen jedno oko," odplivl si pohrdavě šaman, "a v hlavě taky jen jedno oko. Špatný Syn Slunce, špatný náčelník."

Mwambo mlčel.

"Ty dobrý a silný. Ty chytrý jako veš. Ty lepší než on."

Mwambo pokrčil rameny. Lepší, avšak mladší. Že já ho pouštěl z matky před sebou, vyčítal si.

Nemělo to cenu, přemílat to pořád dokola.

Yambi se zaklonil a díval se na hvězdy. "Kdyby ne Dungu, náčelník být ty."

Což by bylo jistě lepší pro všechny. Mwambo zvedl hlavu a zahleděl se do tmy. Jenže jak se bratříčka zbavit - a neupadnout přitom v podezření? To je ovšem problém.

"Jedno oko, a pořád nalepené na ženských," reptal zatím zavile šaman.

Dungovo oko

Po pravdě řečeno, Dungu nebyl jednooký odjakživa. A byl to zrovna šaman, kdo věděl nejlépe, jak Dungu o oko přišel.

Dungu míval dvě oči a Yambi dvě ženy.

A právě o jednu z nich se šaman s Dungem utkali - o tu hezčí, tlouštoučkou jako selátko. Dungu totiž tvrdil, že dívka byla do něho blázen, dokud ji šaman neomámil svými špinavými kouzly.

Obvinění bylo směšné, protože co se týkalo ženských, veškeré šamanovo kouzlo spočívalo jen a jen v kouzle jeho osobnosti - které bylo ovšem nemalé.

Souboj tenkrát skončil nerozhodně. Šaman přišel o krásku a Dungu o oko.

Plán

Mwambo, nevyspalý z noční hlídky, sedí před Věcí na sluncem rozpálené mýtince v lese za vesnicí a okusuje v zamyšlení stéblo.

Má plán. Je to skvělý plán, hodný nejlepšího z Bongů.

Použije kouzla bílých duchů /Mwambo se mimoděk olízne při vzpomínce na ně/, kouzla mocnějšího než všechny šamanovy čáry dohromady. Kouzlo zbaví Mwamba jakéhokoli podezření.

A bude použito k dobré věci. Dungu, ten samolibý náfuka, co se v jednom kuse motá kolem ženských zadků, přece nemůže seriozně vést kmen k tučným zítřkům.

Šaman má starosti

Yambi posnídal ve své chýši zbytky z včerejší hostiny. Jeho žena Momo - ta, co mu zbyla, ta ošklivější, hubená jako oštěp - sedí v koutku a něco spravuje.

Šaman rozkládá po zemi obarvená dřívka a lidské zuby, všelijak je postrkuje a mumlá si něco pod nos. Momo v rohu ani neduté.

Šaman čaruje.

Totiž vypadá tak.

Ve skutečnosti jen bezcílně posouvá své rekvizity sem a tam a úporně přemýšlí.

Má starosti.

Bude-li Dungu, který mu od jisté doby není právě příznivě nakloněn, náčelníkem, zůstane on, Yambi, šamanem? Nepřijde o svůj úřad?

Aha?

U pramene

Momo vyběhla z chýše, zanechávajíc šamana chmurným úvahám, a zamířila k prameni.

Cestou natrhala kytici jahod pro Yambiho, který byl mlsný jako medvěd. Když došla k prameni, rozvaloval se tam na balvanu Dungu a šklebil se jí vstříc.

"Ty víc tlustá, ne?" spustil na ni proud lichotek, sotva se sklonila k vodě.

Momo cudně mlčela.

Dungu seskočil z kamene a zkušeně jí ohmatal paži.

"No jo - ty víc tlustá," pokýval horlivě hlavou. "Já teď náčelník, mocný, bohatý," chvástal se, "lepší než Yambi."

Momo na to nic, jen svraštila obočí.

"Já teď můžu taky dvě ženy - i tři," nadhodil vyzývavě Dungu. "I tebe." Jizva po oku mu nechutně zrudla.

"Mně? Proč mně?" špitla Momo. Pak zvedla oči k jeho jizvě a jedovatě dodala: "Ty ne o mě s Yambim bojoval."

"To být chyba," ujišťoval ji kvapně Dungu a široce se usmíval. Ale Momo se najednou rozlobila:

"Ty lhář! Ty chtít jen pomstu Yambimu. Ty špatný, špatný!"

Momo nebyla sice žádná sexbomba, ale rozoumek měla docela v pořádku.

Kouzlo

Slunce praží.

Mwambo vstává, v ruce oštěp, a nebojácně přistoupí k Věci.

Věc má tlamu dokořán a vlídně jí zve Mwamba do svého břicha. Mwambo vleze dovnitř a polohlasem si pečlivě předříkává tu jedinou posloupnost úkonů, kterou se od duchů naučil:

"Tlamu zavřít," a Mwambo za sebou zaklapne dveře a uvnitř se rozlije matné světlo, "červený klacík k zelenému zadku," Mwambo posune příslušnou páčku k číslici 3, "červená pecka," a Mwambo zmáčkne tlačítko START.

Pak začne působit kouzlo.

Když je po všem, rozsvítí se nade dveřmi šipka a Mwambo obezřetně vystrčí nos ven z Věci.

Venku je chladno. Nad lesem visí těhotná mračna a v dálce se občas zableskne.

Mwambo vidí, že se kouzlo podařilo.

Svět zestárl o tři dny.

Slavnost

Ve světě starším o tři dny se Mwambo s oštěpem v dlani plíží k vesnici. A už slyší bubínky a troubení na rohy a zpěv, ano, slavnost je v plném proudu a tprve dnes dostane kmen oficiálně nového Syna Slunce. Teprve dnes čerstvý náčelník skutečně převezme funkci a čelenku.

Mwambo rozhrne křoví a vidí vše jako na dlani. Uprostřed slavnostně vyfešákovaných vesničanů, u úpatí totemu, klečí budoucí vůdce kmene, tělo pokryté barvami a medvědí lebku nasazenou na hlavě. A k němu se právě naklání šaman, stejně divoce pomalovaný a v hrůzostrašné masce, a nasazuje klečícímu na medvědí hlavu čelenku z drápů. Nový náčelník je na světě!

Blesk

V tom sjede po nebi fantastický fialový blesk a hned na to se ozve hrozná rána, jako když se trhá nebe.

Shromáždění se zavlní a zašumí, a medvědí hlava se prudce zvedá, náčelník křičí na šamana, ten rozhazuje rukama a něco mu odpovídá, a Mwambo už raději na nic nečeká, zvedne oštěp, na chvíli ho ještě přepadne jakási mlhavá pochybnost, ale on ji překoná a zamíří a hodí.

Když se náčelník s oštěpem mezi lopatkami složí Yambimu na bosé nohy, vypukne nejdříve ohromené ticho a pak ohlušující řev. Mwambo už nemá čas pořádně si prohlédnout shromáždění a nalézt v něm svou vlastní tvář, ale ví, že tam někde být musí, v bezpečí před jakýmkoli podezřením z hodu oštěpem, a tak se obrátí a tiše prchá lesem zpátky k Věci. Vpadne do dveří a v rozrušení si ne a ne vzpomenout, co teď, "červená pecka" a "modrá pecka" se mu pletou, a tak zmáčkne obě najednou, START i ZPĚT, a to rozhodně není dobře.

Návrat

Mwambův návrat nebyl šťastný.

S Věcí se něco stalo. Vyplivla Mwamba neurvale z tlamy, div si nezlomil nohu, chvíli ještě popleteně cvrčela a pak ztichla.

"Chcípla," zašeptal lítostivě Mwambo.

Teprve pak se rozhlédl. Poznával to tu jen matně, byl pěkně daleko od své vesnice. Jen čas se zase vrátil na své místo.

A slunce pálilo a noha začala pekelně bolet.

Momo na malinách

Zatímco se Mwambo už druhý den belhal v horečkách lesem domů, ztráceje pojem o čase, Momo šla za vesnici na maliny.

Šaman měl totiž zase svůj mlsný den, přecházel netrpělivě v chýši sem a tam a přemítal, zda by nebývalo lépe, kdyby si šel pro maliny sám a natrhal si je rovnou do pusy.

Momo už měla čtvrtý kornoutek z listu plný, když za sebou zaslechla kradmé kroky. Otočila se a spatřila velice, velice blízko Dungovo vypoulené oko.

"To ty?" vyhrkla polekaně.

"Ty víc a víc tlustá," šeptal obdivně budoucí náčelník a vilně si ji prohlížel. Momo ucouvla a s oprávněným odporem si ho měřila.

Dungu po ní natáhl chlupatou ruku a ona ho přes ni pleskla a on přiskočil a popadl ji kolem pasu a ona mu vrazila drápky do zpoceného obličeje a oba se svalili do malin. Pak se ozvalo Dungovo bolné zavytí a Momo, celá rozcuchaná, vyběhla z maliní Yambimu přímo do náruče.

Šamana totiž doma napadlo, že ve dvou nasbírají malin mnohem víc.

V tom se v maliní vztyčil kymácející se Dungu a šaman se na něho vyjeveně podíval, pak se na něho zahleděl pozorněji a zvedl v úžasu obočí. Přitáhl Momo blíž k sobě a zahučel jí do ucha:

"Ty nebát - já to vzít na sebe."

A po tváři se mu najednou rozlil vítězoslavný úsměv.

Práce pro šamana

Když se v poledne Mwambo dobelhal do vesnice, točila se mu před očima rudá kola, žhnul jako uhlík a oteklou nohu už ani necítil.

Yambi do něho lil své odporné lektvary a nohu mu potíral jakýmsi slizem, po němž otok opadl a Mwambo nohu opět ucítil a nebyla to velká radost ze shledání.

Mwambo blouznil a šaman mu přikládal obklady z listí a čaroval, dokud horečky neustoupily.

Polévka

Když se Mwambo k večeru probral konečně z mrákot, přinesl mu šaman mísu kouřící husté polévky.

"Kdo to být?" zamlaskal uznale Mwambo.

"Ach - ty být pryč," povzdychl si Yambi, "ty nic nevědět. Ta polívka - to být Dungu."

"Dungu?" Mwambovi div nezaskočilo. Náhle se mu všechno vybyvilo, rozkašlal se a svědomí ho trochu kouslo. "Dungu?" vyrážel ze sebe, "to už - on už - "

"Už není," odtušil šaman lakonicky a povzbudivě dodal:

"Ty teď náčelník. Slavnost být co nejdřív. Kmen bez vůdce jako hejno komárů," podotkl. A podal Mwambimu skořápku plnou jakési ohavné tmavé tekutiny.

"Ty vypít," pobídl ho, "ty pak spát až do slavnosti a být potom silný jako knour."

Jak se stal Mwambo Synem Slunce

A je ráno slavnostního dne, kdy má kmen dostat nového Syna Slunce.

Ochladilo se a odkudsi se přehnaly tlusté černé mraky, ale Bongové se neohroženě shromáždili na prostranství před totemem a vzrušeně očekávali obřad. Bubeníci a trubači a zpěváci spustili a po taneční vložce se přistoupilo k hlavnímu bodu programu.

Mwambo, zmalovaný pestře jako papoušek a s olysalou medvědí hlavou, tlačící ho do ramen, poklekne před totemem a s rozechvěním očekává konečné naplnění svého plánu.

Z šamanské chýše vychází slavnostním krokem Yambi, v pozdvižených rukou náčelnickou čelenku, a kráčí důstojně k totemu. Zastaví se před Mwambem, zavře oči a dá se do mumlání obřadních formulí. Pak zvedne čelenku a pomalu ji vloží Mwambovi na hlavu.

Konečně! Syn Slunce Mwambo ucítil blažený závan vítězství.

A v tom rozetne oblohu fialový blesk tlustý jako baobab a pak pronikavě práskne hrom.

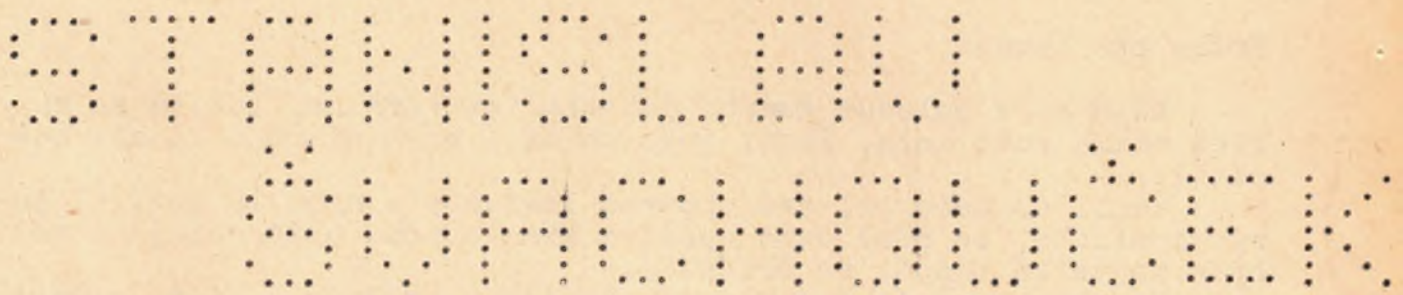
Mwambovo srdce se zastaví. Nový náčelník prudce zvedá hlavu a zařve na Yambiho:

"Jak umřít Dungu?"

Šaman je dotazem udiven, ale rozhodí ruce a v nastalém hluku volá zpět:

"Já mu vypíchnout i druhé oko - slepý k ničemu - my ho snědli - ".

A to bylo to poslední, co Mwambo, Syn Slunce, uslyšel.

SJEZD

TEMPONAUTŮ

"Tenhle sjezd temponautů nás ještě nakonec přivede na mizinu!" zavrčel popuzeně bankéř Samuel Stein.

Přistoupil k oknu, roztáhl prsty žaluzie a shlédl na parkoviště před Hiltonem. Stály tam nejrůznější stroje pro cesty časem. Přepychové atomové halmochromy v jednom koutě udržovaly odstup a zaprášené wellsovky na druhém konci asfaltové plochy. Mezi těmito snobskými skupinami stála vyrovnaná řada strojů nejrůznější konstrukce. Křiklavé barvy, chrom a zlato zdůraznovaly znaky firem. U proudnicové obludy s trojcípou hvězdou v kruhu podával její majitel nářadí kolegovi, jehož nohy vyčuhovaly zpod šedé novodurové polokoule se značkou okřídleného šípu. Kolem tohoto všeho běhali kluci a se smíchem unikali olivrejovanému hlídači parkoviště.

"Snad to nebude tak zlé," oponoval opatrně tajemník O´Hara.

"Zlé to už je," pokračoval nevrle bankéř. "Chodí sem jeden za druhým. Každý si vybere deset milionů dolarů a odnese si je pryč."

Prudce se otočil k tajemníkovi.

"Jime, kolik už jsme vyplatili?"

"Včera to bylo půl miliardy, pane," začal opatrně O´Hara.

"Ale dnes přišli další, ne?"

"Ano".

"Tak kolik je to celkem?"

Tajemník se nadechl, olízl si rty a pak sotva slyšitelně řekl: "Miliarda a čtvrt, pane."

Stein těžce dosedl do křesla. Chvíli se nepřítomně díval před sebe a pak jako ve snu sáhl po doutníku.

"Tolik přece nemůžeme vyplatit na hotovosti!" řekl s pohledem upřeným na lesklou nálepku doutníku.

"Prodali jsme, co se dalo, a vypůjčili si půl miliardy od Seppingse..." zavrčel bankéř a s nenávistí blýskl očima k mrakodrapu konkurenční firmy.

"Museli bychom prodat naftové vrty," omluvným tónem pokračoval O´Hara. "Pokud ovšem budeme dál vyplácet stejným tempem, budeme to stejně muset zítra udělat."

"Proč tolik vybírají?" zavyl Stein a vztekle hodil drahý doutník na podlahu.

"Stanovili si vstupní poplatek kongresu na pět milionů. Tím vyloučili všechny podvodníky a blázny, jejichž stroje času nefungují."

"Nejsem blbec," vykřikl Stein. "Chápu, že pro ně není problém odcestovat do minulosti a uložit tam třebas pět a půl tisíce dolarů. Naše firma existuje od roku 1893, to máme 154 let. Za tu dobu naroste vklad s úroky na víc než deset milionů."

Na chvíli se zarazil, ale pak se přiznal k něčemu, co mělo zůstat tajemstvím.

"Zkusil jsem jednu tu mašinu koupit. Obešel jsem je všechny, ale nikdo neprodal."

"Já jsem za nimi byl taky," pokývl hlavou O´Hara.

"Chtěl jste se zařídit pro sebe, co?" vybuchl Stein. "To si nezvykejte!"

Přistoupil k oknu a podíval se znovu na parkoviště. Za nadšeného jásotu čumilů tam klesal mezi vybraně oblečené muže polonahý fakír s turbanem. Z jeho špinavého těla se linula něžná modravá záře. Když dopadl na zem, sáhl do záhybů cáru, který měl kolem beder a vytáhl nějaký papír. Nejbližší gentleman fakírovi ochotně ukázal směrem k bance Stein a comp.

"Už sem jde další," vykřikl bankéř a prudce se otočil. "Zastavte výplaty," přikázal a zablýskal očima,"naftové vrty prodávat nebudeme."

"Ano, pane," vypjal se tajemník.

Chtěl odejít, ale Stein ho zadržel.

"Zavolejte odtud," řekl.

O´Hara přistoupil uctivě ke stolu, zvedl sluchátko telefonu a začal dávat pokyny. Do dveří nahlédl sluha a vtáhl za sebou bohatě naložený servírovací stolek. Stein ho nevlídným pohybem ruky poslal pryč. Když tajemník položil sluchátko, utrhl se na něj.

"Víte, kolik lidí si u starého Isaaca uložilo v roce 1893 pět a půl tisíce dolarů, které si do dneška nevybrali?"

Tajemník zavrtěl hlavou.

"Osm!"

Bankéř začal zuřivě přecházet kolem oken.

"To byli ti opravdoví frajeři, kteří se trefili do správného roku. Jenže příští rok jich už bylo dvacet, pak šestadvacet

a tak dál. Nechal jsem si udělat výpis z počítače a mohu vám říct, že těch nevybraných vkladů je za dvanáct miliard. Kdybychom je chtěli vyplatit, museli bychom prodat i tenhle barák a ještě by něco přes dvě miliardy scházelo!"

"Investiční politika v minulosti nebyla vždy ..."

"Teď až taky vím, že nás držel nad vodou jejich kapitál. Proto jim nemůžeme ty peníze dát ..."

Náhle ve vzduchu něco suše zapraskalo.

Stein se zarazil Z místnosti zmizel koberec a setmělo se špínou v oknech.

"Co se to děje?"

"Mám dojem, pane, že odmítnutí výplat těmto vkladatelům mohlo způsobit, že své vklady svěřili jiné firmě a tím nás dostali do tíživé situace," ozval se tajemník.

"Právě jste změnil historii," dodal ještě a zvědavě se rozhlédl.

Steinovi se udělalo špatně. Najednou měl pocit, že všechno vidí dvakrát. Obraz místnosti se mu před očima zamžil a rozdvojil. Věděl, že je vlastníkem a ředitelem banky s vlastní výškovou budovou a investicemi po celé zemi a současně stejně jasně věděl, že jeho banka tvořená dvěma místnostmi v nejlacinější části tohoto domu je pasivní a stojí před krachem.

Odpotácel se ke stolu a sáhl po archu s počítačovým výstupem. Jeho ruka dopadla na odřenou účetní knihu. Nemusel ji ani otevírat, protože si najednou ve své rozpolcené paměti vzpomněl, jak asi před deseti lety začali chodit vybírat své vklady podivní muži s dálkou v očích. Marně je přemlouval. Vybírali a peníze odnášeli k Seppingsovi.

Veškeré obchodní umění stačilo sotva na to, aby se jmění firmy změnilo na potok dolarových bankovek.

Bankéře vytrhlo ze zamyšlení uctivé zakašlání.

"Ano, Jime?"

"Myslím, pane, že jsme udělali chybu."

"Také mám ten pocit," povzdechl si Stein a těžce dosedl do rozvrzaného křesla za stolem. V břiše mu hlasitě zakručelo hlady. Nenápadně sáhl pod sako a přitáhl opasek o jednu dírku.

"Může nás něco zachránit, Jime?"

"Seppings možná udělá chybu taky ..."

"Kéž by!" povzdechl si Stein.

"Je to jenom člověk, pane."

Bankéř potřásl hlavou. Uplynula chvíle ticha, kterou přerušil další hlasitý protest jeho žaludku. Stein pokradmu vzhlédl na tajemníka a setkal se s jeho pozorným pohledem.

"Ano?"

"Jdu si koupit něco k obědu. Budete si přát chléb a minerálku jako posledně, pane?"

"Ne," zalhal Stein, "dnes mi nějak není dobře."

Tajemník zavrtěl hlavou.

"Když dovolíte, pane, mám něco ušetřeno ... Bylo by mi ctí, kdybych vás jednou mohl pozvat ..."

"To nemůžu přijmout."

"Musíte, pane. Něco jsme spolu prožili a já věřím, že se z toho dostaneme. Musíte jíst."

Stein se dojatě vysmrkal.

"Tak dobře ... chleba a minerálku ... a díky!"

Tajemník se uklonil, vzal si odřený klobouk a odešel. Stein se otočil k oknu a upřel pohled na parkoviště plné lidí a strojů. Sepjal ruce a jeho rty se začaly nezvučně pohybovat.

Modlil se za záchranu firmy, ale jeho duše na chvíli zapomněla na čísla a zatoužila hloupě a klukovsky vyběhnout z domu a sáhnout si na nablýskané kapoty těch úžasných strojů.

LUDĚK PÁNEK

DEN IDEÁLNÍ PRO RAZÍTKOVÁNÍ

(1)

Když ředitel ráno vystupoval z auta, které ho přivezlo z domova až před budovu podniku, naklonil se ten nový řidič z okénka a řekl mu na rozloučenou: "Dnes je takový hezký den, ideální pro razítkování!" V první chvíli řediteli nedošla absurdnost této věty i nepochopitelná drzost šoféra, který nastoupil teprve včera a na familiérnost ke svému nadřízenému má ještě dost času. Mechanicky kývl, zabouchl dvířka a vydal se chodbou k výtahu. Zmáčkl knoflík do svého patra a stále ještě se nad incidentem s řidičem hlouběji nezamýšlel.

Když pak vystupoval nahoře z výtahu, měl už hlavu plnou jen a jen služebních problémů, takže ani neodpověděl na pozdrav údržbáři, který na chodbě myl rozměrné okno s výhledem na město. Zarazil se, až když se za ním ozvalo: "Dnes je ale hezký den, co? Ideální pro razítkování!" Ředitel se otočil na patě a setkal se s údržbářovým mírným úsměvem. V té chvíli trochu zpanikařil a zmizel ve dveřích s nápisem Ředitel. Proběhl kolem sekretářky a třískl dveřmi.

V kanceláři si sedl za stůl a pokoušel se soustředit myšlenky. Co se vlastně stalo? Dva podřízení - velice nízko postavení podřízení, ale to na věci nic neměnilo - mu dnes ráno naprosto bezostyšně dali najevo, že je omezený byrokrat. Protože co jiného mohla znamenat ta narážka na razítkování? A protože to řekli téměř stejnými slovy, vypadá to, že se v podniku v tomto ohledu něco šušká.

Zavolal si sekretářku. Vešla, ještě udivená z jeho vpádu a průletu předpokojem.

"Tak, Martičko," začal, "jestlipak máme na dnešek připravena všechna razítka?" zatvářil se významně a pozorně sledoval její reakci. Teď zrudne nebo zbledne, to se u ní nikdy neví, ale pokud ho mají v podniku za vola, ona o tom musí vědět a určitě se prozradí.

Ale reakce se nedostavila. "Ano, soudruhu řediteli, jako vždycky," ukázala očima na stůl, kde v malinkém stojánku visela všechna tři razítka, která ředitel běžně užíval.

"Tak, tak," řekl křečovitě, "výborně. Tak můžete jít."

Martička trochu nejistě vstala a odklopýtala ven z místnosti. Když se za ní zavřely dveře, vstal, přistoupil k oknu a s rukama v kapsách uvažoval. Zdá se, že ona o ničem neví. Tak kdo? Kdo ho tady nemá rád?

Ve chvíli, kdy dospěl k názoru, že všichni, cinkl telefon. Zvedl sluchátko. "Soudruhu řediteli," ozvala se třesavě Martička,"je tu nějaký pán a chce mluvit jen s vámi."

"Asi chce razítko," uchechtl se smutně ředitel a naprosto proti svému zvyku dodal: "Tak ať jde dál."

(2)

"Přišel jsem vám nabídnout jistý obchod," řekl návštěvník, když už seděli v křeslech a Martička vedle stavěla na kávu. Byl to drobný mužíček v bezvadně padnoucím černém obleku. Černý kufřík si postavil vedle křesla a pohodlně se usadil s nohou přes nohu.

"Ale to musíte na odbyt," zavrtěl odmítavě hlavou ředitel. "Jestli vám jde o ty nedostatkové-"

"Vůbec ne! Chtěli bychom uzavřít obchod výhradně s vámi," přerušil ho mužík. Tento fakt spolu s množným číslem "Chtěli bychom" přinutil ředitele poněkud uvažovat. Zřejmě agent, který má možnost kohokoliv podmazat, aby pro svůj podnik získal potřebný artikl. Ředitel se zatím opatrně nevyjádřil a jen tázavě povytáhl obočí.

"Potřebovali bychom, abyste se stal kontrolorem."

Ředitel polkl. Nevěděl, co znamená stát se kontrolorem, ale příliš důvěry k tomu neměl a taky to hned svému společníkovi řekl.

Mužík se usmál. "Nemusíte mít strach. Nejde o kontrolu v ekonomickém ani v politickém smyslu; v podstatě byste se stal jen sportovním rozhodčím."

"Vy jste z ČSTV?" zeptal se ředitel zmateně. "Jenže já ke sportu zrovna moc vztah nemám ..." sjel očima ke svému objemnému bříšku. "A vůbec, proč s tím chodíte zrovna na mě? Nemáte dost svých lidí?"

"Ale máme. Ale ne tady. Já jsem totiž z jiného času."

(3)

Zatímco ředitel polkl podruhé a v duchu si říkla, že ten den dnes opravdu nezačíná dobře, mužík rychle pokračoval.

"Zasvětím vás do situace, abych vás dlouho nenapínal. Tak tedy: jsem z roku 2235 a pracuji jako předseda výboru Svazu časových sportů ČSTV. V tom jste se vlastně nespletl," mrkl na ředitele. "Dostalo se nám té cti pořádat letošní mistroství světa v létání v čase."

"Máte stroj času?" zeptal se ředitel, aby taky něco řekl. V hlavě měl jako vymeteno a nebyl schopen se rozhodnout, jestli už nastal ten pravý čas toho potrhlého človíčka vyhodit.

"Létání v čase," pokračoval mužík, "je mladým sportem, ale rychle si získává další příznivce. Mohu se vám pochlubit, že na minulém mistroství jsme získali dvě medaile," podíval se na ředitele, co to s ním udělá. Neudělalo to nic a mužík se trošku zachmuřil.

"Pravidla spočívají v tom, že každý závodník dostane stroj času a seznam lidí - kontrolorů - v určitých časových bodech, které musí navštívit. Kontroloři mu v průkazu vyznačí průlet a po skončení zvítězí ten, kdo to všechno stihl rychleji."

Ředitel teď projevil udivující stupeň logického myšlení: "A jak se to pozná, když mají všichni stroj času? To mohou přiletět všichni stejně a bude to remíza," ředitel považoval za vhodné užít ryze sportovního termínu.

"Ale nebude! Samozřejmě, že všichni přiletí stejně, pro diváky to vypadá, jako by ani skoro neodletěli, ale lékařská kontrola pak odhalí, o kolik kdo subjektivně zestárl. Jde v tom o hodiny, o minuty, Když někdo přistane tady u vás a trvá mu půl dne, než vás vytáhne z důležité porady, hned mu naskakují trestné body. Stroj času přece jen není na tak jemné poskoky stavěný."

Znělo to rozumně a ředitel tomu začínal věřit. "A proč chcete zrovna mě?"

"Jste jeden z těch těžko dosažitelných. Věčně tu nejste nebo se dáváte zapírat. I já už to zkouším potřetí. Takové lidi potřebujeme, ti dokonale prověří schopnosti našich závodníků."

"Když to vezmu, kolik nás vlastně bude?"

"Jak kdy, každý závod je jiný. Většinou bývá kontrolorů kolem deseti, patnácti. Od nejstarších dob po vaši budoucnost."

"A jak poznám, že závodník přiletěl?"

"Vyhledá vás a řekne vám heslo."

"A to zní?"

"Dnes je takový krásný den, ideální pro razítkování!"

(4)

"Cože?" vyjel ředitel a vyskočil z křesla. "Vy taky?"

"Co já taky?"

"Tohle vaše "Heslo" už jsem dneska slyšel dvakrát. Konečně vím, na čem jsem. Kdo vás poslal, abyste si ze mě dělal legraci?"

Udiveně teď vypadal mužík. "Legraci? Kdepak, pane! Pokud už vás někteří závodníci kontaktovali, mají smůlu. Ještě jste o ničem nevěděl. Ale to, že tu jsou, znamená, že jste to vzal! Díky a blahopřeji vám!" mužík podal řediteli ruku a nadšeně jí potřásl.

"Proč jste vybrali tak hloupou větu jako heslo?"

"Připadá vám hloupá? Je víceméně normální, heslo přece nesmí vypadat nějak supertajně, a na druhou stranu se zase odlišuje od běžných hovorů a žádostí o razítka. Abyste hned věděl, s kým máte tu čest."

Ředitel němě přikývl.

"Hlavně, že jste pochopil, o co jde. V těchhle dobách je to celkem snadné, ale zkuste vysvětlovat nějakému takovému domorodému šamanovi, jak se zachází s razítkem!" mužík si evidentně oddychl, že přemlouvání má za sebou, a rozhovořil se. Natáhl se pro kufřík, položil si ho na kolena a otevřel ho. Na stůl vyndal několik papírů, na pohled obyčejné razítko a pár dalších drobností.

"Takže můžeme přistoupit k uzavření smlouvy, že? Nejdřív mi podepište převzetí materiálu, tady, tady a tady," ukázal na tři kopie seznamu:

razítko posuvné	1 ks
polštářek kancelářský	1 ks
barva razítková, červená, modrá +) ...	1 ks
kódovací tabulka	1 ks

+) nehodící se skrtněte

převzal

Ředitel podepsal. Stejně tak učinil se smlouvou, ve které se zavazoval, že po dobu 1 (jednoho) roku bude vykonávat funkci kontrolora, pomlčí o tom ve svém čase a po roce v pořádku vrátí svěřený materiál.

"Tak," zamnul si ruce spokojený mužík. "Ode dneška za rok už zase můžete kohokoliv ze závodníků vyhodit, ať přijde dřív.

Ale to už vlastně stejně budete vědět, jestli přišel."
"A co za to?" ředitel konečně začínal přemýšlet.
Mužík se usmál a položil na stůl kufřík. Žádné výhody spojené s cestováním v čase vám nabídnou nesmím. Ale snad trochu peněz ..." s těmito slovy otevřel kufřík.
Ředitel opět polkl.

(5)

Když mužík odešel, vstoupila opět Martička. "Soudruhu řediteli," začala nesměle, "rádi by s vámi mluvili ten nový řidič a jeden údržbář. Jsou hrozně neodbytní. Mám jim říct, že máte poradu, j ko vždycky, že?"
"Jen je pusťte dál," pokýval s úsměvem hlavou ředitel.
"Hm ... Ano. Kterého nejdřív?" zeptala se sekretářka, která už se ten den přestala čemukoliv divit.
"Oba najednou," řekl teď už vážně ředitel. "Kdybych vzal jednoho dřív, nemyslíte, že by to nebylo tak úplně fair play?"

T O U L A V Ý

C O W B O Y

Byl jsem gangster, bandita, správněj drsňák, možná přesně neznáte význam ani jednoho z těchto zastaralých slov - chtěl jsem jimi říci, že jsem kradl. A s tím jste se už jistě setkali. Není to nic mimořádného. Později mně začali oslovovat COWBOY a probouzeli tak v mém podvědomí dávné romantické představy z dětství. Ale dvacátá léta, ve kterých jsem především působil, byla daleko tvrdší; stala se báječnou průpravou pro mou dnešní práci. Nějaký ten pátek uplynul a formy se změnily. Podstata ovšem zůstala stejná.
Elektrický proud do křesla pode mnou pustili na podzim roku devatenáct set dvacet devět a podruhé jsem se narodil o více než sto let později. Dnes mě jsou dva gigabyty a můj nový kmotr mě zrekonstruoval ze tří buněk přežívajících ve zlomku holení kosti, vyhrabané na vězeňském hřbitově u Oslího vršku. Trpělivě prosíval suchý písek zrníčko po zrníčku. Šel po něčem určitém. Nechci se chlubit, ale to, čemu obětoval tolik času, jsem byl - JÁ.
"Gino Damiány," tak jsem odpověděl na jeho první otázku.
"Konečně," zasípěl, "podařilo se to," a já mu rozuměl každé

slovo. Byl to šok, jistě chápete, bez dětství skočit přímo do dospělosti. Navíc jsem vnímal nepříjemné mravenčení, které provázelo poslední okamžiky mého minulého života. "Budeš pro mě dělat," říkal ten cizí hlas, "jmenuji se Hill a znám každou sekundu tvého života. Každý krok. Já nutně potřebuji tvůj mozek."

Polichotil mi: "Ale víte ..." neúspěšný konec bývalé, slibně se rozvíjející kariéry protiřečil jeho opěvným ódám.

"Rozumím ti," řekl, "tomu ses nemohl vyhnout. Taková hloupá náhoda, nic než náhoda."

"Myslíte, že mám geniální mozek?"

"Geniální? Co bych dělal s géniem? Přece nebudu hrabat u Oslího vršku, kdybych hledal někoho takového. Já potřebuji mozek zločince."

"Tak," zázraky se nedějí bez příčiny. Pochopil jsem, co asi bude následovat. Život se nevrací jen tak, pro nic a za nic. Vysvětlil mi mou budoucí existenci - tím myslím dva gigabyty velkou paměť stroje nazývaného počítač, plnou jedniček a nul, tvořících úplný otisk některých center mého původního mozku. Žádné ruce, žádné nohy, jen obraz spleti nervových buněk.

"Umíš v tom chodit," pokračoval, "dokážeš předvídat, bleskurychle se rozhodovat, reagovat při prvním náznaku nebezpečí."

To o čem mluvil jsem kdysi skvěle ovládal: "A co ode mne budete chtít vy?"

Ubytoval mě na kazetovém disku s roztomilým jménem - WINCESTR a k ruce jsem dostal HŘEBCE, LASO a COLT. Tak jsem se stal COWBOYEM.

Prohánět jsem se po nekonečných pláních vyprahlých operačních pamětí a na světě neexistovala DATABANKA, od které bych neznal klíč. Naučil jsem se řadu nových fíglů a bezpečnostní systémy na mě byly krátké. Nový svět poskytoval nedozírné možnosti, k smíchu byl prostor se svými třemi rozměry, zoufale omezený a bez větších možností poskytnout bezpečný úkryt. Stroj překonával hranice lidské představivosti. Já v kritických okamžicích přidával ke třem osám v operační paměti počítače - čtvrtou a mizel pronásledovatelům v čase.

Všechno běželo hladce, bez potíží, Hill zavolal:

```
: COWBOY
ANO SEF
: KOD 57 42 L, KLIC QLM 111, DILEC A
```

Jednoduše a stručně, šéf neplýtval slovy. Písknul jsem na HREBCE, vzal LASO a odklusal z rodného WINCESTRU na vybraný dílec. Pochytal jsem houf menších kusů, maximálně do čtyř centů, o větší neměl Hill zájem a šup s nimi do jeho OHRADY. To bylo tak:

```
DILEC A
- ABACR ANTONY          5.056,43 s      LASO
- ABBER JOHN           38.236,57 s
- ACIDENC KID           3.111,52 s      LASO

Do ohrady s nimi a:

- ABACR ANTONY          5.056,40 s
- ABBER JOHN           38.236,57 s
- ACIDENC KID           3.111,50 s

..............
```

Jeden kus po druhém jsem odtáhl LASEM na určené místo. Projížděl jsem se po pláních. Zpočátku opojený životem a volností. S běžícím časem stále více tížený samotou. Denodenní rutina mě neuspokojovala. Reagoval jsem setrvačně se stále menším zájmem.

: COWBOY
ANO SEF
: KOD 34 28 X - DELTA

HREBEC mě opět nesl sítí. Pokolikáté už? Tentokrát mířil do výpočetního střediska banky DELTA. Pádil vpřed. Protáhli jsme se rozhraním do hlavního počítače. Spoje skřípěly a data se převalovala jako mořské vlny z jedné strany na druhou. Roztáhl jsem smyčku LASA a poslal je před sebou.

Kolem mě prolétlo několik bytů informací na cestě k displeji:

- NARUSENI SYSTEMU - AKTIVIZOVAN SERIFF

Vyrazil ze zabezpečovací knihovny a dal se do kontroly programů běžících kolem. Byl stále blíž a blíž. COLT mi vyklouzl z pouzdra, stačilo na něj jen pomyslet. Spoušť šla lehce. Místo rány zaznělo ticho, doslovat tak - zaznělo. Ozvalo se více než nekonečný šum, který mě trvale obklopovla. Po výstřelu vypadl operační systém, počítač bez příkazů náhle tvořily miliony bezmocných součástek. HREBEC mě odvezl v poslední pikosekundě k zálohující centrální jednotce. Vymodeloval jsem čtvrtý rozměr a skočil do časového toku. Proud mě nesl rychle zpět. Na mělčině klidnějších dnů pracovního volna jsem vylezl ven a padl do úkrytu. Schovaný v mezeře mezi dvěma dávno zapomenutými programy jsem čekal, až se datová síť pročistí a čmuchalové zalezou do svých děr.

Bylo mi příjemně. Nový život nepřinášel nemilá vzrušení a tíživý strach. Těšil jsem se pohledem na sousední program. Hleděl jsem, podle nápisu přenášeného mým mimozrakovým viděním, na krásnou Glorii z minulého roku. Ležela polonahá. Stydlivě zakrývala dlaněmi prsa a klín, opřena o letopočet. Pod oblými stehny se jí krčil lonský kalendář.

Ona byla krásná schránka bez obsahu a já obsah bez schránky. Zamiloval jsem se do jejích jemně kroužených tvarů a sám sobě přísahal, že se pro ni při první příležitosti vrátím.

Vyklouzl jsem z úkrytu a HREBEC se mnou cválal do přítomnosti. Všude znělo:

: COWBOY
ANO SEF
: DOMU

Vešel jsem do svého kazetového INCESTRU jen částečně, visel jsem v kabelu a jistil napájecí zdroje.

"Všechno je O.K. Gino," řekl šéf. Kochal se na displeji výškou konta, které utěšeně narůstalo. "Na zítřek mám dobrý tip," povídal, "v První jižní bance budou připisovat o půlnoci úroky, trochu jim pustíme žilou."

"Budu připravenej, šéfe," konečně odpálil. Vrátil jsem se do sítě a spěchal ke Glorii. Očarovala mne. Nedokázal jsem se na ni dost vynadívat. Strávili jsme společně noc, krásnou, ale velice krátkou.

Miloval jsem ji, zoufale miloval a nepřipouštěl si, že jsou mé touhy beznadějné. Přál jsem si ji jako sběratel nedosažitelný obraz v galerii, chtěl jsem ji mít vedle sebe, ve svém WINCESTRU. Moci se na ní kdykoliv podívat.

Rozhodl jsem se. Tentokrát připravím Hillovi víc než příjemné překvapení, naženu do jeho OHRADY tolik kusů, že bude skákat radostí. A potom jej požádám o malou protislužbičku. O krásnou Glorii.

Letěl jsem časovou souřadnicí, síť kolem rytmicky pobrukovala, HREBEC se zvpínal a já jej pobízel k větší a větší rychlosti. Divoce jsme vyrazili do Hillova terminálu.

: COWBOY

Chtěl jsem vykřiknout ze všech sil: Ano, šéfe, jsem tady a udělám, co bude v mých silách. Ale kdosi mě předběhl. Odpověděl tak jako já dříve:

ANO SEF

Vzal na sebe moji podobu. Chtěl mě zničit? Kdo? Šéfe, já jsem tady. Já jsem váš cowboy.

Ten druhý lezl do mého WINCESTRU, do domu kde se mnou měla žít Glorie.

Hmátl jsem po COLTU: Ty lumpe, teď ...

Identifikoval mě a také sáhl po zbrani.

Oba údery se slily v jediný.

Couvl jsem z operační paměti terminálu ven do vedení. On ustupoval opačným směrem k WINCESTRU. Časový obvod zasténal, na displeji vyskočila čísla.

TIME : 00:58

Čas. Jdu pozdě. V bývalém domě už žila má kopie, druhá překopírované - JÁ. Hill usoudil, že jsem byl z nějakého důvodu zničený a dal do provozu mou druhou verzi. Promeškal jsem půlnoc.

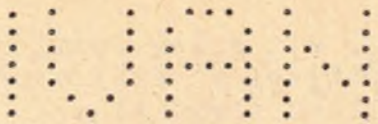
Procesor se zablokoval, barevný LED nad slovem -PARITA- zazářil.

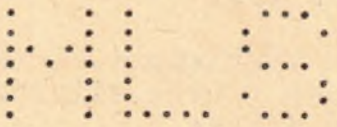
Utíkal jsem pryč nekonečnou datovou sítí. Stal se ze mne psanec, program bez domova. Toulavý cowboy.

Dál honím centy do ohrady, teď již do své a všechno jsem ochoten přenechat člověku, který mě nechá žít v klidu s Glorií.

Takový je můj příběh a ukládám ho na každém knihovním disku, kam na svých cestách zavítám. Teď jej znáte i vy. Objevil se na tiskárně vašeho počítače tak záhadně, jak nevyzpytatelné jsou i mé kroky.

Pomůže mi někdo z vás?

PŘEŽÍT

ČAS

Nemám už jinou naději, nemoc příliš pokročila.

Velký lékař se mnou včera dlouho hovořil, myslím, že se mu podařilo mě přesvědčit. Bláznivá myšlenka, ale který geniální nápad není tak trochu bláznivý? Pustit se po proudu času a plynout, aniž to tělo zaznamená ... Krásná představa. Ano, jsem rozhodnut celý experiment podstoupit. Vždyť podaří-li se, a Velký lékař tvrdí, že docela určitě, poznám budoucnost, uvidím generace, které přijdou dlouho po nás, zatímco moji současníci se už dávno promění v prach a upadnou v zapomnění. Jsi-li nemocný, buď alespoň bohatý a bude ti pomoženo, říkával můj otec. Měl, jako vždy, pravdu. Kdybych kolem sebe nerozhazoval zlato plnými hrstmi, těžko by se mnou Velký lékař ztrácel čas a přišel se svým fantastickým a přitom geniálně jednoduchým návrhem.

Jestliže tvá choroba je pro nás neřešitelným problémem, řekl mi, proč se neobrátit o pomoc k budoucnosti? Člověk přece s každou generací poznává víc a víc a jednoho dne najde účinný lék i na tvoji nemoc, pane. Stačí jen vyčkat, nechat se vyslat do budoucnosti: a to my, lékaři nejvyšších kruhů, již dokážeme. Zakonzervujeme tvoje tělo, takže bude žít jen samý okraj tvého vědomí, nezemřeš však, neboť veškeré pochody života, nemocí i stárnutí budou ve tvém organismu úplně zastaveny. A v budoucnu, až kterýsi Velký lékař objeví lík na tvoji chorobu, budeš probuzen k životu, vyléčen a prožiješ ještě mnohá léta v nové společnosti, mezi svými pravnuky.

Téměř celé jmění jsem vydal za svůj život, ale nelituji. Lékaři nejvyšších kruhů mi věnovali největší péči! Nebude to bolet, uklidňovali mne, když jsem ležel na chladném mramorovém stole a nade mnou se sklánělo pět mužů v dlouhých bílých tunikách s podivuhodnými nástroji v rukou. Cítil jsem, jak mé tělo pozvolna prostupuje chlad, vdechoval jsem neznámou příjemnou vůni a cítil, jak se moje vědomí odpoutává od nemocí zkoušeného těla. Vnímal jsem stále naprosto jasně a zřetelně své okolí, ale ztratil jsem spojení se svými svaly, nemohl jsem učinit ani ten nejmenší pohyb. Hlavu mi ovinuli dlouhým pruhem bílého plátna, chtěl jsem říct, že bych rád viděl, co se mnou budou dělat, ale ústa i jazyk už příkazy mozku neposlouchaly. Zbyl mi jen sluch.

Lékaři pracovali mlčky, slyšel jsem pouze jejich namáhavé oddychování a čas od času zvuk, jako když se pohrouží ostrý nůž do měkké tkáně. Před mým vnitřním zrakem mi ubíhaly nejpodivuhodnější obrazy a představy, zcela jsem ztratil pojem času.

Pak mi náhle do mozku proniklo slovo "hotovo", pronesené Velkým lékařem. Byl jsem připraven na cestu k potomkům a jejich dokonalým medicínám, které snad vyléčí mou nemoc. Budou mne však umět oživit? Nechají lékaři u mojí schránky času srozumitelný návod, jak to učinit? Velký lékař mi to svatosvatě slíbil, ostatně je to jeho povinnost, vždyť si, díky mým penězům, zajistil krásný spokojený zbytek života. Ne, peněz nelituji, život je cennější.

Jak to jenom říkal? Že nesmím přijít ani o kousíček své tělesné schránky? Moc jsem odborným slovům nerozuměl, ale snad jsem pochopil dobře. Lékaři mi na cestu do budoucnosti ponechali jenom části těla, které jsou podle nich nezbytné, které, jak to jen říkal? Které nesou informace o celku. Proto prý také moji tělesnou schránku přepečlivě zabalili.

Myslím, že vím, jak vypadá čas. Mohl jsem dost přemýšlet ve tmě a tichu, které se mi stalo na dlouhá léta domovem. Je však jisté, že uplynula dlouhá léta? Co když to byly jenom dny, nebo staletí či tisíciletí? Neuplynula již celá věčnost? Nevím. Čas je nádherná modrá vířivá hlubina plynoucí a zároveň stojící, modrá hlubina se zářícími body v barvách duhy, nekonečná propast symbolizující vše, co se prostými slovy smrtelníka nedá vypovědět. Bytí i nebytí, čekání a očekávání.

Šramot. Kde se tu bere? Použil jsem vůbec správný výraz pro to, co snad vnímám? Nejde jenom o další překvapení řeky času?

Ne. Vnímám hlasy. Nerozumím významu slov, ale bezpečně poznávám, že hovoří lidé. Návrat. Návrat do života. Kolik let uplynulo? Jistě se to brzy dozvím, až lékaři mé tělo probudí k životu a zbaví je zhoubné nemoci, která mě donutila ponořit se do řeky času.

Začínám chápat význam pronášených slov. Ne, není to moje rodná řeč, ani žádná z řečí jí blízkých, ale přesto rozumím a chápu, o čem se hovoří. Další z kouzel řeky času, o němž Velký lékař neměl dozajista ani tušení. Ano, hovoří o mně. Už vím, že uplynuly nejméně čtyři tisíce let od okamžiku, kdy jsem se uložil k tě-měř věčnému spánku. Jaká je tahle vzdálená budoucnost? Co mě v ní čeká? S čím se setkám?

Uvědomuji si své tělo, kousek po kousku pronikají do mého mozku signály z tělesné schránky. Nedýchám, ani nemohu, chybí mi orgány, které lékaři nejvyšších kruhů vynali a zanechali po nich pouze informace v okolních stavebních částečkách těla. Jak to říkal Velký lékař? Stačí tyto částečky oživit, abych znovu získal chybějící orgány. A pak již budu plně žít, zdráv a vyléčen.

Prudká bolest se mi náhle zařízla do mozku. Vnímám! Začínám mít pocity! Již se probouzím! V tom jsem si uvědomil, že bolest přišla z místa, kde mají být částečky těla s informacemi o všech vnitřních orgánech. Že by něco nebylo v pořádku? Nesmysl. Velký lékař za moje peníze musel odvést perfektní práci. Návod! Přece četli návod.

Zase jsem náhle uviděl čas. Už to nebyla modrá hlubina plynoucí a zároveň stojící, byla to nekonečná vzdálenost mimo jakýkoliv prostor a rozměr. Cítil jsem, jak se do ní začínám propadat. Nenávratně. Než se mé vědomí proměnilo v nebytí, zaregistrovalo ještě jednou podivuhodnou, nepochopitelnou větu, vyslovenou jedním z lékařů: "Profesore, ta buněčná tkáň, co jsem z mumie odpreparoval, je ještě živá!"

KOLIK PLUHŮ, TOLIK VOLŮ ...

Vedle mě na barové židli, jednou nohou, sedí akademický malíř. Druhou nohu má prostrčenou uchem nemístně velké tašky, která je asi příbuzná s často používanou a z jedné strany pogumovanou, též většinou hojně pomalovanou, plachtou na návěsu za vozidlem s nápisem LONG VEHICLE vlevo a TIR vpravo. Taška je téměř prázdná. Jen peněženka, klíče a útlá brožurka o grafické zákonitosti poštovních známek - sepsal akademik CSc. Aleš Pravítko.

Rozptyluje mě. Nelze neslyšet, čím vším se snaží zabavit náhodnou společnici po jeho levé ruce. Proč? A hlavně tady! Jednou je malíř, tak má malovat nebo se chovat mezi normálními lidmi jako normální člověk. Kdyby ležel na koupališti v plavkách, tak si ho ta blondýna ani nevšimne. Jenže on vletí do baru. Tedy nejdřív taška, za ní něco malého, silnějšího s bříškem. Díky nedostatku vlasů vysoké čelo a nezbytný ledabylý porost brady. Košile rozhalená, plážové kalhoty a něco, co je velmi podobné domácí obuvi, má na nohou. To, prosím, bohatě stačí k tomu, aby v něm každý poznal, když už ne rovnou malíře, tak alespoň někoho, kdo vypadá jako osobnost. Jako osobnost našeho kulturního života. Jak už bylo řečeno - je to akademický malíř. Když ho požádají, aby nakreslil "cestu temným hvozdem", vezme, co potřebuje, a nakreslí cestu temným hvozdem. Jestli je to moc nebo málo, to posuďte sami. Ale každopádně musí mít v sobě nějakou jistotu, že vlastně dokáže kreslit.

Před spaním jsem si četl. Autorka knihy se snažila přesvědčit čtenáře, že vesmír je plný bytostí, které svojí humanitou a pochopením pro slabost jiných předělávají tyto v lepší. Pletla si cizí světy s botanickou zahradou. Dávala "žroutům biftekú" k obědu polární zář. Jízdu autem vyměnila za pochodové cvičení v akváriu s želvičkami. Knížku jsem dostal v lékárně místo prášků pro spaní.

Probudilo mě bouchání na okno. Mžoural jsem do mlhavého svitu pouliční lampy. Chlap za oknem měl šrám přes čelo a zaschlá krev tvořila vskutku pěknou dekoraci kolem očí. Tyto oči se zdály vyděšené.

Seděli jsme v klubovkách a kouřili. Za celou dobu, co vešel dovnitř, omyl se a posadil, jsme nepromluvili jediné slovo. Já zatím udělal kafe. "Máte rodinu?", začal on. "Zatím ne. Je to podstatné?" - já. Neklidně poposedl a šlehnul pohledem po bytě. "Né, já jen, abych nerušil." "Už to, že jste mě vzbudil, vylučuje otázku rušení či nerušení. Mám zavolat sanitku, polici nebo ..." Ustřihnul mě v půlce věty: "Nepotřebuji polici ani sanitku. Potřebuji přítele. Někoho, kdo mě vyslechne a uvěří. "Takže psychiatra. Ale to já nejsem," chtěl jsem ho naštvat. Je umytej, kafe vypil. Může jít, Neurazil se. "Podívejte, zkuste to. Já vám povím, co se mně děje, co jsem možná objevil a když mně neuvěříte, tak psychiatra vyhledám sám." Pochopil jsem, že se ho hned tak nezbavím. Je to šílenej vědec. Neuvěřím mu nebo se zatvářím pochybovačně a on mě provrtá paprskometem, kterým si doma krájím salám.

Přistihl jsem se, jak s úlevou pozoruji, že jeho ruce jsou položené na stole a nic v nich netřímá. Usmál se a položil otázku: "Znáte "Písmě kosmické"?" Vrátil jsem se z koupelny s mokrou žínkou na hlavě. On pokračoval: "Jen vám chci přiblížit, čím se zabývám. Já jsem básník. Píšu poesii!" Zašklebil jsem se: "Dobře, jste básník. Píšete Sci-Fi ve verších. Dokážu to pochopit. Nebojte se. Četl jste Bradburyho "Marťanskou kroniku"?!" Přikývl. Já pokračoval: "To je pro mě nejlepší sbírka básní v próze, jakou kdy kdo napsal. Nezlobte se, ale nevypadáte jako Bradbury a zřejmě také nepíšete lépe. Je to asi vedlejší, ale já bych chtěl upozornit, že nehodlám číst nic, co je horší než Marťanská kronika a divím se, že 90 % spisovatelů po přečtení této knihy nehodilo propisovačku do kanálu spolu s psacím strojem a nedali se ku drá-

ze." Poslední slova jsem už skoro křičel a na závěr udeřil do stolku. "Takže mě, prosím vás, ušetřte svých slabomyslných veršíků na téma: poletíme zítra vesmírnou raketou na Venuši za tetou. Nebo mi přivodíte hysterický záchvat a začnu si čistit zuby krémem na boty. Začnu si smažit gramofonovou desku na tenisové raketě. Pokoušu vás - pane!!" Došel mi dech. On si vzal další moji cigaretu. Nev rušeně pokračoval: "V podstatě s vámi souhlasím. Na Bradburyho má málo kdo. Já vám ale nepřišel číst své verše." "To mně spadla kosa ze srdce na kámen", bublám roztržitě a potlačuji v sobě touhu vynadat jemu jako básníkovi, tedy zástupci všech mně protivnejch umělců do vytřeštěnejch mamlasů, kteří si přes brejle nevidí na vlastní nos, ale jsou přesvědčeni, že jejich umění spasí lidstvo. Navíc mě přebírají blondýny v baru. "Chápu," povídá "že zřejmě máte dost svých problémů a čerta starého vám asi záleží na tom, co se stalo mně. Já ale někoho přesně takového potřebuji. Psychiatr je oběť své profese. Nedovede se na věci dívat nezaujatě. A to by mně nepomohlo. Potřebuji nestranného člověka."

Celou tu dobu co mluvil, jsem jenom zíral. Vyložil si moje mlčení jako souhlas a začal s tou svou historií. "Poslední dobou jsem byl v tvůrčí krizi," byla jeho první věta. Otočil jsem se v sloup. "Hledal jsem inspiraci," mluvil, jako by mě nevnímal, "vyvoláváním duchů." "Proč ne rovnou upírů," křičím z koupelny a zoufale si namáčím vyprahlou žínku. "Prosím vás, nehrajte komedii, pojďte si sem sednout a poslouchejte. Já vážně nejsem cvok."

"Chtěl jsem napsat báseň o cestování pomocí čtvrtého rozměru. Něco mi říkalo, že ten pohyb "magického" kroužku po šachovnici je řízen pomocí jiné dimenze. Rozhodl jsem se, že půjdu na věc vědecky. Sestavil jsem řídící program pro počítač pomocí speciálního zařízení přpojil piezo-snímač, od kterého jsem si sliboval, že bude snímat vibrace, co pohybují oním "magickým" kroužkem. Potom, včera večer, jsem zapnul počítač, rozsvítil svíčku, zhasnul všechny světla a sedl jsem si k šachovnici, na které ležel ten kroužek se zabudovaným piezo-snímačem. Měl jsem s vyvoláním duchů jen mizivé zkušenosti. Jeden znalec v tomto oboru mně povídal, že samotnému člověku se kroužek většinou ani nehne. To jsem si ověřil několik dní předtím, když jsem zkoušel na nečisto, bez počítače. Zíral jsem na kroužek, ruce nad ním, svíčka vrhala divoké stíny a já věděl, že jestli se ta věc pohne třeba jen o milimetr, tak hrůzou poběžím až ke kostelu. Duchové to asi věděli a nechali kroužek kroužkem. Včera to bylo jiné. Podpořen moderní technikou jsem k pokusu přistupoval vědecky a pokud to šlo, tak i bez předsudků." "Jak to jde dohromady? Básník a počítač?", zeptal jsem se já, abych taky něco řekl. "Jsem básník, ale zároveň mám za sebou elektrotechnickou fakultu. Navíc dneska se počítač používá véměř všude. Nežijeme ve středověku."

To mě zase namíchlo! "Takhle vlastně já když nemám počítač, patřím do doby kamenný. Zřejmě si o mně myslíte, že vstávám ve čtyři hodiny ráno, beru si kamennou motyku a jdu stražit past na mamuta, abych měl co k večeři? Bydlím sám, protože se mně nepodařilo ještě žádnou blondýnu praštit kamennou sekyrou do hlavy. To si o mně myslíte, vy vědecko-básnická kapacito? Vy duchařskej experte! Vy mne chcete kázat o středověku. Vás by upálili jako čaroděje a vaše básně spálili na hranici. Nic víc by mě rozhodně nepotěšilo. Kdyby byl středověk, tak jsem se dneska vyspal, protože vy byste tu nebyl. Vy ...", přestal jsem, když jsem viděl, jak se chechtá. Rozesmál jsem se s ním. Najednou jsem věděl, že mu pomůžu, at už ho trápí cokoliv. Bylo to zvláštní. Seděl u mne skoro hodinu a ani jeden z nás se nepředstavil. Teď na to byla vhodná chvíle.

"Já jsem TOM," povídám. "A ty?" nabízím znovu tykání. "Frank, Franta Schwarz je moje méno. Tome, ale přečti si tohle," jak mluvil, už něco hledal po kapsách, až vytáhnul složenej list z počítačové tiskárny. Strčil mi ho pod nos.

Kovie synok kovie vrata
to vrata zo striebra, zlata.
Svietiely po celom dvorie
celom dvorie i v komorie.
V tej komorie ZASTAV
ZRUS UTEC NEHLEDEJ.

Koukám na ten blábol a ty verše mně připadají povědomé. "Sakra, to je nějaká lidovka nebo co, já už to někde čet nebo slyšel nebo dokonce to mám nahraný," ale to už se hrabu v páscích. Já nevím, čím to je, ale v magnetofonových nahrávkách mám vždycky nehoráznej nepořádek. A tady. - "Folk a různé" - je název cívky, kterou hledám. Kus přetočit, pustit. Jo - tohle je moc pěkný. Frank mě pozoruje. "Co máš nahraný?" ptá se. "Tohle jsou Jethro Tull, ti nikdy nic takovýho nenapsali," "To máš pravdu, Frantíku! Jenom přepnu stopu." A je jasno; z reproduktorů se ozývá:

Ková synek, ková vrata,
to vrata ze stříbra, zlata.
Svítily po celém dvoře,
celém dvoře i v komoře,
V té komoře, bílé lože,
na tom loži panna leží.
Ta panna má zlatý prsten
v tom prstenu tráva roste.
Na té trávě synek pase,
pase, pase kozu bílou,
že pojede za svou milou
a ten prsten snímat bude.
Kolik pluhů, tolik volů.
Prsten sejmul, jí ob ejmul.

"Tak co,ty duchaři. To jsi mohl přijít rovnou ke mně a nepotřeboval bys žádnej počítač. Z toho ti vypadly jen první čtyři věty .. Tak co je?" Frank sedí v křesle a tiskne si polštář na ústa. Jeho oči vypadají zase vyděšené. Potom si všimnu něčeho, co mě promění v rampouch. Frank si netiskne polštář na ústa. Frank si naopak snaží přemoci něco, co ho chce udusit. Jako ve snu vidím jeho ruce, jak zoufale trhají povlak polštáře. Pokojem začne poletovat peří, ale neviditelná síla cpe zbytky povlaku Frankovi do úst. Ten se dusí,chroptí a zoufale se snaží uchopit to neviditelné něco. Snažím se nemyslet na příčinu a ženu se mu pokojem na pomoc. Asi metr před ním mě zastaví neviditelná zeď. Je od stěny ke stěně. Šátrám po ní a vidím, že Frankův odpor slábne. Jsem teď vpravo u stěny pokoje. Neviditelná zeď vystupuje ze stěny. Otáčím se proti levé stěně a chci jít podél neviditelné zdi na druhou stranu. Po metru narazím na průhledné nic. Překvapením couvnu a bez nejmenšího nárazu projdu stěnou pokoje do ložnice. Všechno se odehrává v několika vteřinách. Jsem v ložnici a z pokoje slyším zvuky hrůzného zápasu. Skrz stěnu zpět nemůžu. Neviditelná zeď se pohybuje zároveň se mnou. Jak couvám od stěny, zeď z ní podélně vystupuje a tlačí mě k protější stěně. Je mně jasné, že jestliže projdu i touto stěnou, vypadnu z domu na dvůr. Je to sice asi jen 3/4 metru vysoko, ale co na dvoře. V pokoji se dusí Frank. Pak mě něco napadá. Držím se neviditelné zdi a otáčím se o 180°. Zeď se poslušně otáčí a je stále čelem proti mně. Teď znovu couvám, vracím se stěnou do pokoje. Pohled na moje napřažené ruce, které pozvolna vylézají ze stěny až

po poslední články prstů, mně téměř vyráží dech. Na to ale není čas. Couvám k Frankovi. Dojdu až za něj a přes hlavu mu z úst vyndavám zbytky povlaku. Jde to úplně volně. Síla, co působí na něj, zřejmě nepůsobí na mě. Teď je Frank volný. Zhluboka vdechuje a drží se za zátylek. Cítím jako by se ta neviditelná zeď stáčela do spirály, stává se průchodnou, ale nemohl bych přísahat, že jsem ji viděl, jak uchopila tác s dvěma šálky od kávy a mrštila jím o strop, kde vytvořila nikoliv nezajímavou, ale rozhodně dekorativní mozaiku. "Jseš v pořádku?" ptám se, když utichlo řinčení tácu, který se vrátil na stolek v doprovodu toho, co zbylo z hrníčků. "Jo: A co ty mně k tomu řekneš? Že mám jít domů a duchy si vzít s sebou. Že mám zajít za psychiatrem. To ještě nevíš, že u mě doma se dělo totéž? Totiž jakmile jsem zapojil počítač a on začal zapisovat pomocí piezo-snímače na tiskárnu to poselství. Tedy nejprv jsem položil duchům otázku, co vědí o čtvrtém rozměru. Pak to napsalo ty čtyři věty, kousek páté a najednou dost. Z pokojové stěny se katapultovaly obrazy a roztříštily se o protější. Se mnou se nadzvedla židle, já seskočil a ona vyletěla oknem. Bydlím ve čtvrtém patře. Vytrhl jsem ten papír z tiskárny a upaloval z bytu. V kuchyni jsem narazil na průhlednou stěnu. Točila se všude, kam jsem chtěl jít. Začal jsem couvat a vycouval skrz kuchyňskou linku, skrz zeď přímo hlavou na schody. Tam už žádná průhledná zeď nebyla. Já vyběhl z domu a zastavil se až u tebe pod oknem. Papír jsem v tom zmatku stačil strčit do kapsy. Tu písničku znám. Je ze Sušilovo sbírky lidových moravských písní. Ale jsou tam ještě ty slova velkým písmenem. ZASTAV, ZRUŠ, UTEČ, NEHLEDEJ. Napadá tě něco?" Pokrčil jsem rameny. "Ta písnička je zřejmě klíč k celému tomu kolotoči. Někdo nebo něco, co já vím, co to bylo, ti zřejmě chtělo sdělit, jak se používá nebo co znamená. No a něco jiného tomu zabránilo. Asi to nemáme vědět. Viděl jsi, jak zuřili, když jsem tu písničku pustil. Vědí o nás. Našli tě. Mě teď najdou taky všude. Ale jak to, že přestali řádit?" Frank ukázal z okna: "Podívej, vyšlo slunce. Existujou jenom v noci. Tak to jsou asi duchové!? Strašidla!?" "A tohle mám spolknout? Dobrá. Máme celou sobotu na to, co s tím uděláme," povídám já a přitom mám v hlavě úplně prázdno. Teprve teď si uvědomuji, co se vlastně dělo. Že končí legrace a jestli do setmění nepřijdem na to, jak z toho ven ... Raději nemyslet.

Frank převzal úlohu řečníka: "Jde o to, jestli vůbec můžeme něco dělat. Když po včerejšku na mě někdo bude chtít báseň, tak mu ji vystřihnu, že se nestačí divit, kde se to ve mně bere. Takovej Poeův "Havran" proti ní bude jako klukovská říkačka. A to se mě neptej, kde beru tu jistotu. Ale řekni mně alespoň jeden fyzikální zákon, kterej vysvětluje létající tác i s hrníčkama, létající židli, vražednej polštář nebo neviditelné stěny. Jako lidé z masa a kostí přirozeně inklinujeme k tomu, že se všechno dá vysvětlit, že nadpřirozeno neexistuje. Takže určité vysvětlení by spočívalo v tom, že něco uměle vyvolává tzv. "Maxwellův efekt", tedy směrový pohyb molekul určitého tělesa. Ale kdo? Nebo co? Dokážeme na to přijít? Jestli jo - dokážeme to přemluvit, ať nás to nechá na pokoji?"

"Moc pěkné otázky Franku; takže co víme? Máme text písně, kvůli které to začalo. Potom podle zápisu z tiskárny, tomu dodatku napsaným velkými písmeny, můžeme usuzovat, že onen vyvolávač toho efektu jsou dva. Jeden je s námi a druhej proti. Kolik pluhů, tolik volů." Ani nevím, co mě to napadlo tohle pořekadlo z písně říci. "Ty myslíš, Tome, že vysvětlení je v té písni? Těžko! Nějakej neznámej autor to sepsal! Kdo to byl? Chtěl vyjádřit klasickej případ manželského trojúhelníků. Stručný obsah písně - kluk si vezme dívku. Obloží ji zlatem a stříbrem, logicky

jí dá o svatbě i zlatej prsten. Jenže ona má raději někoho jiného. Kluka, co pase kozu. Kluka, co přijde a ten prsten snímat bude. Kolik pluhů, tolik volů. Kolik manželů, tolik milenců. Co z toho chceš vykoumat?" "Já? Franku, ty jseš básník. Kdybys to měl vyjádřit ty, napsal bys to takhle? Nezdá se ti to na lidovou písen trošku složitý? Třeba ta zajímavá představa té holky. V tom prstenu tráva roste, na té trávě synek pase. Není v tom určité vyjádření paralelního světa. Jak může někdo, kdo se vejde do prstenu - tento sundat? Aha!" "To je básnická metafora, která nemá se čtvrtým rozměrem nebo paralelním světem co dělat. Takovejch obratů má každej básník plnou hlavu," durdí se Frank. "Tak proč ti to, sakra, sděluje ten někdo na otázku: Co ví o čtvrtém rozměru? Jsi básník a navíc sci-fista, tak trošku fantazíruj, člověče! Co když ten synek, co ková ty vrata, je ten samej, co pase tu kozu?! Vrata ze stříbra, zlata. Viděl jsi vůbec někdy stříbro-zlatý vrata. Co když to je časová brána. Spojení mezi dvěma světy, které se aktivuje pomocí zlatého prstenu?" "Páni, to je úlet," směje se Frank, "chceš mě tvrdit, že nějakej lidovej písálek odh[illegible] někdy v šestnáctém století časovou bránu? Běž si zase namočit žínku, máš z toho ze všeho asi horečku." "Jen se chechtej, ty poeto. Viděl jsi stříbro-zlatý vrata nebo ne? Neviděl! Za to dám krk," držím se zuby nehty svojí teorie, "navíc mám důkaz, že něco takovýho existuje. Totiž jinou písen. Z té samé sbírky." Hned mu to recituji:

"Stojí brána malovaná ...
Kdo tu bránu malovat dal?
Zlata, stříbra nelitoval ..."

Šklebím se vítězoslavně: "Co ty na to. Zase totéž. A dokonce přímo brána." Frank vrtí hlavou: "To je tedy důkaz, to ti řeknu. Podle tebe stojí někde zlatá a stříbrná brána, nejspíš asi na Moravě že? Stačí tam přijít se zlatým prstenem, možná taky s bílou kozou, ne? A pošeptat - chci na Jupiter - potom to udělá nějakej zvuk, asi mlasknutí a rázem stojíš na Jupiteru, nebo - chci do roku 1624 - tentýž zvuk a můžeš pánovi Jethro Tullovi pomáhat při vynálezu secího stroje. Vyjádřil jsem, doufám, přesně tvoji teorii. Má to ale ještě nějaké chyby. Chce to trošku propracovat. No abys neřekl, Tome, že jsem sobec, tak ti přidám ještě jednu básen na podpoření tvé smělé teorie - Zlatá brána otevřená, kdo do ní vejde, hlava mu sejde, ať je to ten, nebo ten. Praštíme ho košetem. Připouštím, že brána postrádá stříbro, ale to ..." V záchvatu smíchu jsem ho praštil táckem do hlavy. "Mlč už, ty futurologickej Puškine. Co teda chceš dělat? Jednou sis vymodlil poselství z jiného světa, tak teď přemejšlej, co s ním. A rychle! dou po nás." "Podívej, Tome, každá teorie je nám houby platná. Dejme tomu, že před dávnými časy nějací mimozemšťané vybudovali komunikační a transportní síť průchodových tunelů. V každé galaxii na určitém počtu planet. Funkce tunelu byla řízena z centrálního objektu libovolně umístěného kdesi ve vesmíru. Každý tunel měl bio-zámek, který spouštěl časo-prostorový oscilátor. Po nějaké době se tunely přestaly používat. Vyšly z módy. Mimozemšťané našli jednodušší způsob cestování a ani jim to nestálo za to starou tunelovou síť rušit. Po mnoha tisíci letech se jedna planeta, která byla součástí té sítě díky nějaké kosmické katastrofě, odchýlila ze své původní dráhy. Tak se stalo, že bio-zámek, který až do té doby dostával plný signál s rozkazem nedělat nic, najednou začal přijímat jen jednu třetinu tohoto signálu. Dvě třetiny jeho bio-mozku se začaly nudit, protože si uvědomily, že se vlastně nudí. Bio-zámek se začal bavit.

Na planetě žili lidé. Jejich bio-signály obsažené v myšlenkách se dostávaly do mozku bio-zámku. A bio-zámek pomocí časopro-

storového oscilátoru mohl téměř všechno. Věděl o každém úmrtí i o každém novém zrození. Mohl komunikovat s lidmi, když se vydával za ducha zemřelého. Mohl pohybovat předměty. Mohl pomocí vlastních bio-signálů vnuknout inspiraci básníkům, spisovatelům, malířům i politikům. Zvykl si pracovat jen v noci, když přicházelo na jeho adresu nejvíce bio-signálů. Pak si sám uvědomil svoje vědomí a došel k rozporu. Potřeboval dát o sobě někomu vědět, potřeboval přátele a na druhé straně se bál, že by lidé mohli vyladit jeho přijímací zařízení na plný signál a tak ho vrátit do pozice poslušného stroje."

Frank se odmlčel a sáhl po cigaretě. Když si všiml, jak napjatě poslouchám a čekám pokračování, foukl mně kouř do obličeje a se smíchem povídá: "Tak to vidíš, Tome, tahleta teorie je stejně praštěná jako ta tvoje." "To tedy ne, Franku, to je čistej reál. Něco takovýho se nedá vycucat z prstu. Ten bio-zámek existuje. A ví, že my víme o něm. Musíme ho najít a vyladit. Jinak nás oba v noci oddělá."

"Víš, Tome, já už si to nemyslím. Díky tobě jsem došel k názoru, že žádné dušení a vytváření neviditelných stěn se opakovat nebude. Všechno jsem začal já kvůli své tvůrčí krizi. Teď mám nápadů na tucet básní. Takže jdu domů a psát."

Prostě se zvednul z klubovky a šel ke dveřím. Neměl jsem sílu jít za ním. Ve dveřích se otočil a s šibalským výrazem ve tváři povídá: "Až budeš vylaďovat ten bio-zámek, uvědom si, že ho vlastně zabíjíš, navíc připravuj š lidstvo o něco, bez čeho už možná nebude schopno žít. Vezmeš lidem smysl existence. Proměníš lidi ve zvířata." Zabouchnul dveře a jeho smích se ztrácel za oknem.

"Plácáš nesmysly, Franku, lidi mají svůj mozek, rozum, vlastní myšlenky a ideály. Nepotřebuji žádné bio-instrukce. Kašpare jeden!"

Jenom jsem tam seděl.

+-+

ČAS JE BĚŽEC S DLOUHÝM KROKEM

praví jeden starý popěvek

- a občas kousne sám sebe do zad, dodáváme my chrononauti. Zahráváme si s časem často libovolně a snad proto se občas stává, že čas pracuje proti nám. Nedivte se tedy, že v tomto čísle Laseru nacházíte kromě povídek z 5.ročníku Stříbřitělesklého Helmochronu i jména vítězů ročníku šestého. Vyhlašovat sedmý nám připadá zatím přece jenom předčasné, stane se tak - doufejme - v některém dalším Laseru věnovaném časové tematice. Tento dobře zavedený časopis poskytl totiž laskavě a neprozřetelně některé své stránky klubu Andromeda, jehož fanzin dlouhodobě strádá na úbytě. Helmochronští autoři, kteří možná drží Laser v ruce poprvé, a mají zájem o pravidelnější odběr, nechť se ozvou redakci...

A ještě něco: vítěznou povídku 5.ročníku od Vilmy Kadlečkové zde nenacházíte proto, že se stala součástí projektu na autorčin samostatný sborníček v malé edici Laseru.

za Andromedu -akč-

Pozn.red. : výsledky jsou na straně 36

HODINY ČASU

A. E. van VOGT

"Manželství," řekl Terry Mainard v dobrém rozmaru, " je posvátné. Něco o tom přece vím. Byl jsem dvakrát ženatý, v roce 1905 a 1967. Za tolik let člověk pochopí, jak to chodí."

Po těchto slovech se něžně podíval na svou ženu Joan.

Toho večera, když na to přišla řeč, si povzdechla, zapálila si cigaretu, opřela se v křesle a prohodila:

"Ach, Terry, jsi prostě nesnesitelný. Už zase?"

Napila se koktejlu, pohlédla nevinnýma modrýma očima na hosty a řekla:

"Terry se chystá vyprávět náš románek. Jestli jste to už slyšeli, tak si zajděte do jídelny, kde jsou sendviče a další jídla."

Dva muži a žena se zvedli a odešli. Terry za nimi volal:

"Lidé se smáli atomové bombě, dokud jim nespadla na hlavu. Jednou pochopíte, že si nevymýšlím a že to, co se stalo mně, se může stát každému. Je hrozné si pomyslet si to, ale zde se otevírají takové možnosti, že výbuch atomové bomby je proti tomu chvějící se plamínek svíčky."

Jeden z těch, kteří zůstali, udiveně poznamenal:

"Jedno nechápu. Jestli jste byl ženatý už v roce 1905, tak vaše okouzlující manželka musí být jistě nešťastná z toho, že nemohla zabořit své dlouhé nehty do tváře předešlé sokyně. A stejně ale nechápu, co s tím má společného atomová bomba?"

"Pane," řekl Terry, "mluvíte o mé první ženě; pokoj její duši."

"Nikdy," prohlásila Joan Mainardová, "o to se tedy postarám."

Ale přece se pohodlně uvelebila a pobídla manžela:

"Pokračuj, Terry, miláčku."

"Když mi bylo deset let," začal její manžel vyprávět, "byl jsem zamilován do starých hodin po dědečkovi, které visely v hale. Mimochodem, až budete odcházet, můžete si je prohlédnout. Jednou, když jsem otevřel dvířka a rozhoupával kyvadlo, padly mi do oka číslice. Začínaly nahoře na kyvadlu - první číslo bylo 1840, a pokračovaly až dolů, kde bylonapsáno 1970. Bylo to v roce 1950 a pamatuji si, jak jsem byl překvapen, že malá střelka ukazuje na značku 1950. Tehdy jsem si myslel, že jsem objevil, jak fungují všechny hodiny. To mě uspokojilo a začal jsem, samozřejmě, kroutit střelkou a ta sklouzla nahoru k rysce 1891.

V tu chvíli jsem ucítil, jak se mi zatočila hlava a pustil jsem střelku. Podlomily se mi nohy a upadl jsem. Když jsem se trochu vzpamatoval a zvedl hlavu, uviděl jsem neznámou ženu a všechno kolem vypadalo nějak zvláštně. Víte, bylo to zařízením - nábytek, koberce. Tenhle dům patří naší rodině více než století.

Ale má bylo deset a není divu, že jsem se strašně polekal, zvlášť když jsem uviděl tu ženu. Bylo jí asi čtyřicet let, měla na sobě dlouhou staromódní sukni, rty přísně semknuté a v ruce držela metlu. Když jsem se, ještě slabý, zvedl, řekla mi:

"Joe Mainarde, kolikrát jsem ti říkala, aby ses držel dál od těch hodin?"

Když vyslovila mé jméno, ztuhl jsem. Tehdy jsem ještě nevěděl, že se můj dědeček jmenoval Joseph. Polekalo mně i to, že mluvila anglicky tak čistě a pečlivě. Ani to neumím popsat. Pak jsem poznal v její tváři známé rysy; byla to tvář mé prababičky, jejíž portrét visel u okna v pracovně. Konečně jsem se vzpamatoval.

Ssss-s-s zasvištěla rákoska na mé noze. Otočil jsem se a vyběhl s brekem ze dveří. Slyšel jsem , jak za mnou volá:

"Jen počkej, Joe Mainarde, až se vrátí otec..."

Když jsem vyběhl ze dveří, ocitnul jsem se jako v pohádce v malém městečku z konce 19. století. Zaštěkal na mě pes. Po ulici jezdily koně, místo chodníku dřevěná prkna. Zvykl jsem si kličkovat mezi auty a jezdit autobusy a tak jsem najednou nebyl schopný přijmout ty změny. Nepamatuji si, co jsemdělal celou tu dobu na ulici, ale pak se začalo stmívat a já se přikradl zpátky k velkému domu a nakoukl do jediného osvětleného okna v jídelně. Nikdy v životě nezapomenu na to, co jsem viděl. U jídelního stolu seděl můj prapředeček s prababičkou a chlapcem mého věku, který byl mou přesnou kopií, nehledě na vylekaný výraz, jaký doufám, ve své tváři nikdy neuvidím. Prapředeček byl tak dopálený, že jsem slyšel přes okno každé jeho slovo:

"Takhle to tedy je. Ty zkrátka říkáš o své matce, že je lhářka. No počkej, po večeři si to s tebou vyřídím."

Pochopil jsem, že kvůli mně dostane Joe napráskáno. Ale pro mne bylo tehdy důležitější, že právě teď v hale u hodin nikdo nebyl. Vkradl jsem se tiše do domu i když jsem ještě nevěděl, co udělám. Po špičkách jsem se přiblížil k hodinám, otevřel dvířka a přesunul šipku na značku 1950. Všechno jsem to udělal automaticky, bezmyšlenkovitě.

Další, na co si vzpomínám, byl mužský hlas. Nějaký známý hlas. Když jsem zvedl hlavu, uviděl jsem svého otce.

"Zatracený kluku," křičel, "kolikrát jsem ti říkal, aby ses držel dál od těch hodin."

Poprvé v životě se mi po vyhubování ulevilo a co jsem byl malý, nepřiblížil už jsem se k těm hodinám. Začal jsem se ze zvědavosti zajímat o své předky. Otec mi odpovídal lakonicky - upřel pohled někam do dálky a řekl:

"Sám toho o svém dětství moc nevím. Jednou ti o tom budu vyprávět."

Zemřel nečekaně na zápal plic. Mě v té době bylo třináct let. Jeho smrt byla pro nás otřesem nejen duševním. Měli jsme i finanční starosti. Mezi jinými zbytečnými věcmi prodala matka i staré hodiny po dědečkovi a začali jsme uvažovat o pronájmu našich pokojů, když se náhle díky růstu průmyslu zvětšily ceny našich pozemků na druhém konci města. Vzpomínal jsem na staré časy i na onu podivnou událost, ale život mě nesl dál, nejprve vysoká, pak ta pitomá vojna ve Vietnamu- byl jsem chrabrým hochem - jak se říká u štábu - v hodnosti kapitána - zkrátka hodiny jsem začal hledat teprve v roce 1966. Od kupce, který je tehdy od nás koupil, jsem se dozvěděl kde jsou a zaplatil jsem za ně třikrát více než jsme za ně dostali, ale stály za to.

Šipka na kyvadle ukazovala na značku 1966. To mnou otřáslo. A co bylo ještě důležitější, ve skrýši pod prkénkem na samém dně jsem objevil dědečkův deník.

První zápis byl z 18. května 1904. Klečel jsem s deníkem před hodinami a rozhodl se, samozřejmě, zkusit to. Byly mé dětské vzpomínky pravdivé, nebo to byl jen výplod mé fantazie? Nemyslel jsem si, že se ocitnu v minulosti v tensamý den, co začínal dědečkův deník, ale mimovolně jsem nastavil šipku na značku 1904. V poslední chvíli jsem pro jistotu strčil do kapsy svůj revolver ráže 38 a pak jsem se dotkl křištálové šipky.

Byla na dotek teplá. Najednou jsem ucítil chvění.

Pomyslel jsem si, že to co dělám, je vlastně hloupé a chtěl jsem toho nechat, když jsem si všiml okolí. Divan v hale stál úplně jinde, koberce byly tmavší, na dveřích visely staromodní závěsy z tmavého barchetu.

Rozbušilo se mi srdce. DO hlavy se vetřela myšlenka: Co řeknu, když mě tu najdou? Ale brzy jsem zjistil, že v domě je úplné ticho. Jen hodiny tikaly. Vstal jsem. Stále ještě jsem nevěřil svým očím

a nechápal, co se vlastně stalo.

Vyšel jsem na ulici. Město bylo větší, než když jsem je viděl jako chlapec poprvé. Ale byl to teprve začátek dvacátého století. Vzadu se pásly krávy a byly vidět kurníky. O kus dál se vlnila tráva prérie. Skutečné město ještě nestálo a ani se nezdálo, že bude kdy stát. Opravdu to mohl být rok 1904.

Celý bez sebe vzrušením jsem se vydal po dřevěném chodníku. Minuly mne dvě osoby - nejprve muž a pak žena. Dívali se po mně, jak si teď uvědomuju, udiveně, ale tehdy jsem si toho sotva všiml. Teprve když jsem se na úzkém chodníku málemsrazil se dvěma ženami, vzpamatoval jsem se a pochopil, že přede mnou stojí opravdu lidé z masa a kostí, kteří žijí na začátku dvacátého století.

Ženy měly sukně dlouhé až na zem a při chůzi jim šustily. Den byl teplý, ale bylo po dešti - na okružích jejich sukní ulpělo bláto. Stará žena na mě pohlédla a řekla: "Ach, Joseph Mainard. Tak se vám přece jenom podařilo vrátit se na pohřeb vaší ubohé maminky. Ale co to máte za divné šaty?"

Dívka neřekla ani slovo. Jen stála a dívala se na mne.

Chtěl jsem říct, že vůbec nejsem Joseph Mainard, ale včas jsem se vzpamatoval. Kromě toho jsem si vzpomněl na zápis vědečkově deníku datovaný 18. května:

> Potkal jsem na ulici paní Kolduellovou s dcerou Mariettou. Velice se divili, že jsem se stačil vrátit do pohřbu.

Lehce zmatený takovýmvývojem událostí jsem si pomyslel: "Jestli tohle je paní Kolduellová a tohle je to setkání, pak tedy...."

Ale žena mezitím pokračovala:" Josephe Mainarde, dovolte, abych vám představila svou dceru Mariettu. Zrovna jsme mluvili o pohřbu, že drahá?"

Dívka se na mne stále dívala.

"Ano, mamí?" zeptala se.

"Samozřejmě, cožpak si nepamatuješ," řekla s přesvědčením paní Kolduellová. "Já a Marietta jsme se už připravili na zítřejší pohřeb," spěšně dodala.

"Ale mně se zdálo, že jsi chtěla zítra jet na Jonesovu farmu," poznamenala klidně Marieta.

"Marieto, jak můžeš něco takového říct? Pojedeme až pozítří. A jestli jsem to říkala, pak to musíme všechno odložit." Zdálo se, že už zase nabyla sebejistoty. "Byly jsme velké přítelkyně s vaší maminkou, pane Mainarde, že ano, Marieto," dodala přátelsky.

"Mně se vždycky líbila," odpověděla Marieta a zlehka podtrhla první slovo.

"Tak tedy - uvidíme se zítra ve dvě hodiny v kostele," řekla kvapně paní Kolduellová. "Půjdeme, Marieto, miláčku."

Ustoupil jsem, aby mohli projít, pak jsem obešel čtvrť a znovu se ocitl ve svém domě. Prohlédl jsem ho od půdy až po sklep se smutnou nadějí, že zde najdu zemřelou, ale o tu se už někdo postaral.

Bylo mi smutno. Moje matka zemřela v roce 1963, když jsem byl ve Vietnamu a o pohřeb se jí staral náš rodinný advokát. Kolikrát jsem za dusných nocí v džungli viděl v duchu nehybný dům, kde leží nemocná. To co se stalo teď, mi připomnělo, jak jsem se cítil tenkrát a to srovnání mě tížilo. Zavřel jsem dveře, dotknul se hodin a posunul ručičku na značku 1966 a vzdálil jsem se do své doby.

Pomalu mě opouštěla truchlivá atmosféra smrti, ale znepokojovala mě myšlenka: Opravdu se vrátil Joseph Mainard domů 18.května 1904? A jestli ne, k čemu se vztahovala poznámka z 19.května v deníku, kde stálo:

> Byl jsem na pohřbu a znovu
> mluvil s Marietou.

Z n o v u mluvil! To tam bylo napsáno a protože poprvé jsem s ní mluvil já, znamená to, že budu i na pohřbu?

Celý večer jsem strávil čtením deníku. Hledal jsem větu nebo slovo, které by mě ujistilo, že jsem na správné cestě. Nenašel jsem žádný zápis o cestování v čase, ale po chvíli přemýšlení jsem pochopil, že na tom není nic divného - deník se mohl dostat do nepravých rukou.

Došel jsem k tomu místu, kde Joseph Mainard a Marieta Kolduellová zjistili, že jsou si simpatičtí a později k zápisu:

"Dnes jsem se oženil s Marietou! "

Celý zpocený jsem odložil deník stranou.

Otázka tedy byla: "Je-li to celé o mně, co se stalo s pravým Josephem Mainardem? Cožpak jediný syn mých prarodičů zahynul na jedné z amerických hranic a v jeho rodném městě se o tom nedozvěděli? Zdálo se mi, že je to nejpravděpodobnější vysvětlení.

Byl jsem na pohřbu. Teď už jsem neměl žádné pochybnosti; byl jsem jediným Mainardem, který se ho účastnil, samozřejmě kromě nebožky prababičky.

Po pohřbu jsem měl jednání s advokátem a pak jsem oficiálně převzal dědictví. Rozhodl jsem se koupit akcie na půdu, které za padesát let vyřeší mou a matčinu finanční situaci.

Teď zbývalo zabezpečit narození mého otce.

Získat si srdce Marietty bylo kupodivu těžké, i když jsem dobře věděl, že k naší svatbě dojde. Měla přítele, mladého muže, kterého jsem měl stokrát chut uškrtit. Bylsice krasavec, ale bezduchý. Marietini rodoče byli proti němu zaujetí, ale to Marietu, jak bylo vidět, ani trochu nezajímalo.

Nakonec jsem se musel snížit k triku - vždyť jsem si nemohl dovolit prohrát. Vypravil jsem se za paní Kolduellovou a vtloukl jsem jí přímo do hlavy, že musí okamžitě začít nutit Marietu, aby se provdala za mého soupeře. Podle mého návrhu měla dceři tvrdit, že na mě není spolehnutí, že mohu kdykoli odcestovat na kraj světa a musela by za mnou a jen Pán bůh ví, jaké těžkosti a nepříjemnosti by při tom zakusila.

Jak jsem se domníval, ta dívka v hloubi duše toužila po dobrodružství- Nevím, mohu-li za to děkovat vlivu její matky, ale Marieta se ke mně začala chovat mileji. Námluvy mě tak zaměstnaly, že jsem úplně zapomněl na deník. Po našem zasnoubení jsem si jej přečetl a vše, co jsem prožil, tam bylo popsáno do posledního puntíku tak, jak se to stalo.

To mě znervoznilo. A když Marieta určila den svatby na ten samý jako v deníku, zcela jsem vystřízlivěl a vážně jsem se zamyslel nad svým postavením. Vždyt jestli se opravdu ožením, pak budu svým vlastním dědečkem. A jestli ne - co pak?

Nemohl jsem pořádně posoudit situaci; hned se mi začaly motat myšlenky v hlavě. Ale přece jen jsem si opatřil přesně takový deník v kožené vazbě a slovo po slovu jsem do něj opsal zápisy ze starého deníku a položil jej do podstavce hodin. Mám tušení, že to byl ve skutečnosti ten deník, který jsem později objevil.

V předpovězený den jsme se s Marietou vzali a brzy nám bylo jasné, že můj otec se narodí v pravý čas i když přirozeně Marieta to brala trochu jinak než já.

V tom Mainarda přerušili.

"Mám to snad chápat tak, pane Mainarde?" zeptala se ho s ledovým tónem jedna z posluchaček, "že jste se opravdu oženil s tou neboušou dívkou a ona nyní čeká dítě?"

"Ale to všechno se stalo na počátku dvacátého století," smířlivě odpověděl Mainard.

Žena zčervenala nevolí a prohlásila:

"Podle mého názoru je to nejodpornější historka, jakou jsem slyšela."

Mainard přelétl své hosty ironickým pohledem:

"Myslíte si to také? Neměl jsem tedy morální právo zajistit své

vlastní narození?"

"No, víte..." začal s pochybnostmi v hlase jeden z přítomných.

"Co kdybych vám to nejdříve dovyprávěl a pak si o tom promluvíme?" navrhl Mainard.

"Téměř ihned po svatbě," pokračoval, "začaly nepříjemnosti. Marieta chtěla vědět, kam pořád mizím. Byla příšerně zvědavá a neustále se mě vyptávala na minulost. V jakých zemích jsem byl? Co jsem tam viděl? Proč jsem odjel z domu a vydal se na cesty? Úplně mě umořila, vždyt jsem nebyl pravý Joseph Mainard a nemohl jsem odpovídat na její otázky. Ze začátku jsem s ní chtěl být, dokud se nenarodí naše dítě, a jen občas zaskočit do našeho času, ale měl jsem jí neustále v patách. Dvakrát mě málem chytila u hodin. To mě polekalo a nakonec jsem pochopil, že je čas, aby Joseph Mainard zmizel z té doby navždy.

Koneckonců, jaký by to mělo smysl, zabezpečit si život a pak jej vůbec nežít? Můj život začínal roku 1967 a šel dál. Musel jsem se také podruhé oženit, abych i já měl děti a v nich pokračoval náš rod."

Tu ho přerušili podruhé.

"Pane Mainarde," řekla tatáž žena, "tím narážíte na to, že jste jednoduše opustil těhotnou dívku?"

Mainard bezmocně rozhodil rukama.

"A co jsem měl dělat? Koneckonců, bylo o ni postaráno. Říkával jsem si, že se časem vdá za toho svého krasavce, i když mi přuté myšlence příjemně nebylo."

"Proč jste ji nevzal s sebou?"

"Protože," řekl Terry Mainard," jsem chtěl, aby tam zůstalo dítě.

Tvář ženy zbledla a začala zadrhávat zlostí.

"Pane Mainarde, nepřeji si už ani chvíli setrvávat s vámi pod jednou střechou."

Mainard se k ní překvapeně otočil.

"Vy tedy, madame, věříte mé historce?"

Nespokojeně sebou trhla.

"Ach," vykřikla a opřela se v křesle a rozpačitě se rozesmála.

Několik hostů na ni pohlédlo a také se rozesmáli, ale nějak nepřesvědčivě.

"Neumíte si ani představit," pokračoval Mainard, "jak provinile jsem se cítil. Pokaždé, když jsem uviděl hezkou dívku, objevila se mi před očima Marieta. Až nakonec, po velké práci, jsem přesvědčil sám sebe, že umřela někdy ve čtyřicátých letech a možná ještě dříve. A přece přešly jen čtyři měsíce a už jsem si přesně nevybavil, jak vypadá.

Mezitím jsem na jednom večírku potkal Joan. Ihned mi připomněla Marietu a to mělo, myslím, vliv na další události. Musím přiznat, že vynakládala dost energie na získání mé přízně, ale mě to do jisté míry těšilo, protože myslím, že bych se k sňatku neodhodlal, kdyby mě k tomu trochu nepopostrčila.

Po svatbě jsem ji, jak je zvykem, přenesl přes práh našeho starého domu. Když jsem ji spustil na podlahu, dlouhou dobu stála a prohlížela si mě zvláštním pohledem. Nakonec řekla:

"Terry, musím se ti k něčemu přiznat."

"Ano?"

Neměl jsem tušení, co tá má znamenat.

"Terry, měla jsem důvod, proč jsem se tak snažila mít s tebou svatbu."

Pocítil jsem slabost v kolenou. Mně nikdo nemusel vysvětlovat důvody, kvůli kterým se mladé dívky snažily vdát.

"Terry, budu mít dítě."

Řekla to.

Přistoupila ke mně a vrazila mi facku. Nikdy v životě jsem se necítil tak pitomě."

Přerušil své vyprávění a přelétl pohledem místnost. Hosté po sobě pokukovali a cítili se trapně. Nakonec žena, kterou historka

už několikrát rozhořčila, prohlásila s uspokojením:

"Dobře vám tak."

"Myslíte že mi to patřilo?"

"Když člověk jedná nečestně..." začala.

"Ale madam," protestoval Mainard, "vždyť jsem vám přece vysvětlil, že kdybych se nestal svým vlastním dědečkem, nebyl bych se vůbec narodil. Co byste dělala na mém místě?"

"Podle mne je to totéž co mnohoženství," řekl jeden z hostů. "Nemyslete si ale, že obhajuji ženy, které své muže obdarovávají cizími dětmi. Zkrátka, Joan, já nenácházím slov."

Byl to starý přítel Mainardových, který tento příběh slyšel poprvé.

"Každá žena se může ocitnout jednou v nepříjemné situaci," zamumlala Joan.

"Jaképak mnohoženství," protestoval Mainard. "když moje první žena zemřela o celé pokolení dříve." Chvíli mlčel a pak dodal: "A kromě toho, nemohl jsem nepřemýšlet o osudu celého lidstva."

"Co tím myslíte?" vykřiklo najednou několik hlasů.

"Zkuste si představit síly," řekl už vážně Mainard, "které působí v procesu cestování v čase. Nejsem vědec, ale umím si představit náš svět, který se pohybuje časem za působení nezvratného zákona energie.

Ve srovnání s touto silou není výbuch atomové bomby větší než plamínek svíčky v nekonečné tmě. Předpokládejme, že v daný moment se v časoprostoru nenarodí dítě, které se mělo objevit na světě. Protože tohle dítě, o kterém mluvíme, se má stát mým otcem, vzniká otázka: když se nenarodí, budu existovat já? A když ne, jaký vliv bude mít naše zmizení na další rozvoj vesmíru?"

Mainard se naklonil a řekl s přesvědčením:

"Je to jen předpoklad. Předpokládám, že by zmizel celý vesmír, vypařil by se v jednom okamžiku, jakoby ani nikdy nebyl. Rovnováha mezi životem a existencí jedince je křehká. Stačí ji nepatrně narušit, narušit ten nejslabší článek a vše spadne jako domeček z karet. A když jsem to brał v úvahu, mohl jsem jednat jinak?"

Pokrčil rameny, pohlédl tázavě na hosty a zabořil se do křesla.

Všichni mlčeli. Pak jeden z přítomných řekl:

"A mně se zdá, že každý dostal co si zasloužil." Zachmuřeně se podíval na Joan. "Znám vás už tři roky a nevím o žádném dítěti. Umřelo? Pak už vůbec nechápu, proč taháte špinavé prádlo na veřejnost."

"Joan," řekl Mainard," myslím, že by si měla ten příběh dovyprávět ty."

Joan se podívala na hodiny.

"Myslíš, že to stačím, milý? Za dvacet minut dvanáct. Naší hosté chtějí přivítat Nový rok."

"Tak to zkrať," odpověděl Mainard.

"Obavy Terryho, že jeho zvědavá žena uvidí, jak cestuje do budoucnosti a zpět," začala Joan,"byly oprávněné. Jednou zahlédla jak zmizel. Kdyby viděla, jak se objevuje, určitě by se polekala a udělala skandál, ale takhle neměla čas přemýšlet a vzpamatovat se.

Nedivte se, že mu chodila v patách jako vylekaná kvočna. Chtěla vědět, co se děje, ale netroufla si zeptat se. Několikrát viděla, jak zmizel a jak se zase objevil. Pokaždé jí to pol kalo o něco méně a jednoho dne zvítězila zvědavost. Jednou, když vstal dříve než ona a nechal ji na polštáři vzkaz, že odjíždí na dva dny, si Marieta oblékla cestovní plášť, vzala všechny své peníze a šla k hodinám. Prohlížela si je mnohokrát a znala už princip, na kterém pracují. Když k nim přistoupila, zjistila, že střelka ukazuje na značku 1967.

Marieta se dotkla krystalové střelky jako její manžel a naokamžik pocítila závrať. I když to nepochopila hned, už se ocitla v budoucnosti. Když vyšla z domu, polekala se. Když chtěla přejít

přes ulici, tak mechanická příšera, která se k ní blížila, ostře zatroubila a prudce zastavila. Z okénka se vyklonil rozlobený muž a vynadal jí.

Marieta se roztřásla a div neomdlela a vzdálila se nachodník. Postupně si na své okolí zvykla a stala se opatrnou. Vždy se všemu rychle naučila. Za půlhodinku se ocitla před obchodem s oděvy. Vešla dovnitř, vytáhla peníze a zeptala se prodavačky, zda za ně může něco koupit. Prodavačka zavolala vedoucího. Ten poslal peníze zkontrolovat do nejbližší banky. Všechno dobře dopadlo.

Marieta si koupila šaty, kostým, prádlo, kalhoty a spoustu drobností. Vyšla z obchodu otřesená svým činem a rozpačitá nad oděvem, který si měla obléct, ale odhodlala se ke všemu. Byla strašně unavená a tak se vrátila domů a pak do svého času.

Dny ubíhaly a Marieta se osmělovala. Podezřívala svého muže z nekalých úmyslů, vždyť nevěděla, co ženy v budoucnosti považují za moderní a dovolené. Naučila se kouřit, i když se zpočátku málem udusila. Naučila se i pít i když po vypití té první sklenky spala celý den. jak zabitá. Našla si práci v jednom obchodě: vedoucí prohlásil, že její staromodní způsoby přilákají zákazníky. Ale za měsíc ji propustil, protože se obořila příliš vztekle na mladé prodavačky, které po sobě házely právě módními slovíčky a také proto, že necho dila každý den do práce.

Tou dobou již nepochybovala o tom, že čeká dítě a protože se muž ještě nechystal jiopustit, řekla mu to. Myslím, že v hloubi duše doufala, že teď se jí se vším svěří, ale netvrdím to najisto. Těžko říct, co se v kterou chvíli honí v hlavě muže, či ženy. At tak či tak, nevyšlo to. Brzy odešel a už se nevracel.

Když Marieta pochopila jeho úmysly, dostala vztek. Cloumaly s ní protichůdné myšlenky. Ocitla se zde v roli opuštěné ženy,ale na druhé straně to mohla změnit.

Uzavřela dům a rozhlásila, žese vydá na cestu. Když se dostala do roku 1967, našla si práci a najala byt pod dívčímjménem své matky Joan Craigová. Dala se pozvat na večírek, kde potkala Terryho Mainarda. V nových šatech a jiném účesu by v ní těžko někdo hledal předešlou Marietu.

Vzala si ho a za trest za to, jak s ní jednal, se do poslední chvílu k ničemu nepřiznala a vylekala ho k smrti. Ale...Co vlastně měla dělat? Když se muž dvakrát ožení sestejnou dívkou aniž tuší, že je to tatéž, pak je to asi láska.

Panebože, za tři minuty půlnoc. Musím nakrmit děcko."

Vyskočila z křesla a vyběhla do haly.

Uplynula minuta, než jeden z hostů přerušil nastalé ticho.

"Cert to vem. Nejen, že jste svým vlastnímdědečkem, ale ještě jste se oženil v roce 1970 se svou vlastní babičkou! Nezdá se vám, že je to trochu moc?"

Mainard zavrtěl hlavou.

"Cožpak nechápete, že to bylo jediné možné východisko? Máme děcko, které je tam, v minulosti. Bude později mým otce. Narodí-li se nám další děti, zůstanou zde a rod bude pokračovat. Když na to pomyslím, jsem celkem spokojený."

Kdesi v dálce odbily hodiny. Mainard zdvihl číši.

"Dámy a pánové, připijme si na budoucí rok 1971 a na vše krásné co ještě přijde."

Když si připili, zeptala se jedna z žen nesměle:

"Řekněte, vaše žena...Joan...se vypravila do minulosti?"

Mainard přikývl.

"To nechápu," řekla ženą,"vždyť jste řekl, že čísla na kyvadle končily značkou 1970. Ale teď už máme rok 1971."

"Ach," vykřikl Terry Mainard. V obličeji se mu objevil nevěřící

výraz. Prudce vstal z křesla a málem vylil koktejl. Pak pomalu usedl a tiše řekl:

"Jsem přesvědčen, že všechno bude v pořádku. Osud si se mnou nemůže tak zahrávat."

Žena, která dříve nejvíce kritizovala Mainardův příběh, stiskla přísně rty a vstala z křesla.

"Pane Mainarde, cožpak vy se nepůjdete přesvědčit?"

"Ne, ne, jsem přesvědčen, že všechno bude v pořádku. Pod závažím je dost místa na další čísla. Nepochybuji o tom."

Jeden z hostů se zvedl a vyšel do haly. Když se vrátil, tvářil se vážně.

"Asi vás bude zajímat," řekl, "že se vaše hodiny zastavily přesně o půlnoci."

Mainard stále seděl v křesle.

"Jsem přesvědčený, že všechno bude v pořádku," opakoval.

Dvě ženy vstaly.

"Půjdeme se nahoru podívat na Joan," řekla jedma.

Po chvíli se vrátily.

"Není tam. Všude jsme hledaly."

Do pokoje vešli tři hosté, kteří odešli, když začal Mainard vyprávět svůj příběh. Jeden se vesele zeptal:

"No, půlnoc odbila, tak už je snad po všem." Podíval se na Mainarda. "Řekl jste jim, že číslování končilo na čísle 1970?"

Hosté se zavrtěli na svých místech a přerušilitížívé ticho. Muž se k nim vesele obrátil: "Když jsem to slyšel poprvé, tak bylo poslední číslo 1968 a přesně o půlnoci se hodiny zastavily."

"A Joan zmizela tři minuty před tím?" zeptal se kdosi.

"Přesně tak."

Několik hostů vyšlo do haly podívat se na hodiny. Do salónu doléhaly vzrušené hlasy:

"Podívejte,poslední číslo je opravdu 1970..."

"Zajímavé, cožpak Mainard vyřezává každým rokem nové číslo?"

"Hele, Pete, chyť za střelku!"

"Radši ne. Ta historie se mi nelíbí."

"Mainard byl vždycky divnej."

"Ale vyprávěl to prima, ne?"

Později, když se hosté rozcházeli, zeptala se nejistě jedna z žen:

"Ale jestli to byl vtip, proč seJoan nevrátila?"

Ze tmy za dveřmi bylo slyšet něčí hlas:

"Ti Mainardovi jsou ale divný pár, co?"

z ruštiny přeložila Jaroslava Hemzálková

Andromeda

TOTAL ART GROUP

Stanislav

PROCHÁZKA

"...a zaútočí na vaše smysly tak, jako dosud žádná skupina. Total Art Group produkuje tzv. totální umění.

Z rozhovoru našeho redaktora s vedoucím skupiny, Hankem Woldem, jsme se dozvěděli, že skupinu netvoří hudebníci, ale syntezátoři. Jake Podhal obsluhuje syntezátor vůní a chutí, Mario Coccanelli pracuje se syntezátorem hmatových počitků a vedoucí, již zmíněný Hank Wolde, produkuje syntetickou hudbu a další zvuky a vytváří zrakové efekty.

Naši posluchači, snad bych měl říci prožitkáři, se často ptají, čím působí Total Art Grup na jejich smysly tak brizantně, zdav tom není nějaký podfuk, říká vedoucí skupiny Hank Wolde. Mohu všechny ujistit, že všechny prožitky jsou skutečné. Každý, kdo sleduje naše vystoupení, vnímá smyslové vjemy. Sluchem vnímá, stejně jako při vystoupení běžné hudební skupiny, hudbu, zpěv, tony jednotlivých syntetizovaných nástrojů nebo řeč. Rozdíl je v tom, že současně cítí vůni a chut jednotlivých tonů nebo celých pasáží, hudebních vět, prostě toho, co Total Art Grup produkuje. Zároveň mu umožníme, aby vnímal fyzické doteky této hudby, což znásobeno zrakovými vjemy umocnuje umělecký zážitek. Tolik ze slov vedoucího skupiny.

Protože mnozí posluchači vyslovili podezření, když se probrali z omámení, způsobeného sledováním produkce Totalu, že byli obětmi halucinogenů nebo dokonce tvrdých drog, umožnila skupina Total Art Group našemu redaktorovi Janu Kalébovi prohlídku syntezátorů. Jeho exkluzivní reportáž ze zákulisí Totalu vysíláme..."

Znovu jsem si přečetl opis teleprintu, který mi vytiskla AMINA: Amina je domácí počítač. Vím, že se stroje nemají pojmenovávat, ale já mam pocit, že to není stroj, ale kamarád a ona na to jméno slyší. Nevím také, jak bych na ni volal celým jejím názvem DP 2064!

Bohužel jsem, jako obvykle, dal do tiskárny jen jeden list papíru a chyběl mi konec, kdy budou reportáž vysílat.

"Konec záznamu o Totalu," houkl jsem na Aminu netrpělivě. Tam to přece musí být celé. Za chvíli naskočil replay:

"Navštivte Total Art Group, ucítíte vůni tónů, sáhnete si na noty a ochutnáte melodie, které jiné skupiny předhazují posluchačům jenjako hudbu! Nenechte se okrást o všechny smyslové požitky, které umožnuje umění Total Art Group!" A dost.

"To je všechno?" říkám nedůvěřivě Amině.

"Konec záznamu," odpovídá Amina jednoznačně.

"Stop," říkám bezmyšlenkovitě a přemýšlím, že bych měl zavolat Daně. Nebyl jsem s ní od chvíle, kdy jsme se ráno rozešli u ní v bytě.

"Dej mi Danu," volám na telecom.

Dana Perssonová je moje kolegyně. Tedy kolegyně, spíš bych mohl říci přítelkyně, vlastně skoro něco víc, vždyt u ní často přespávám, ale co je vám vůbec do toho!

"Dano, máš záznam z teleprintu o Totalu?"

"Co?" odpovídá Dana nechápavě.

"No o Totalu, Total Art Group. Ta skupina, jak na ní chceme jít!" křičím. Marně. Dana odpovídá naprosto nesmyslně.

"Ne, neblázním, Prostě řekni, že nemáš záznam a nedělej si ze

mnedobrý den. Ahoj večer!"

"Konec spojení," volám vztekle na telecom, jako by to zavinil, že Dana o Totalu nechce nic vědět. A přece jsme se ráno domluvili, že půjdeme na jejich koncert.

Teleprinty teprve budou a protože mám hrozný hlad, sjedu si něco sníst. Vyšel jsem na střechu k LINDĚ. To je moje osobní přepravní koule, OPK LL66 B. To B znaší, že je to inovovaná verze se zabudovanou ochranou a dostal jsem ji ze servisu dnes ráno. Aspoň ji trochu vyzkouším.

Par dně jsem se najedl a po návratu hned ode dveří volám důvěrně:

"Amino, jedničku!" Amina poslušně zapnula první kanál, kde je stály přehled zpráv. Po obrazovce se míhají snímky z celého světa. Trochu zpozorním, když sleduji pátrání po zaoceánském vznášedle Tajfun, které zmizelo u Bermud. Všichni tvrdí, že bermudský trpjúhelník je nesmysl a přece tam stále něco mizí. Po hladině se pohybovaly čluny Pobřežní ochrany a hlasatel vzrušeným hlasem komentoval skutečnost, že téměř 2500 lidí a vznášedlo zmizelo a nikdo neví kam.

Pak hlasatelka uváděla další zprávy jen slovem,ale jejich význam jsem nevnímal, až mne vyrušilo známé jméno:

"Doktor Jonas sdělil dnes odpoledne, že na základě návštěvy vystoupení skupiny Total Art Group zahájil se svou kolegyní Danou Perssonovou zkoumání psychických následků totálního umění na člověka

"Sklizen raných chlorofylanů...Stop. STOP! S T O P !!!

Jonas... to jsem přece já! A doktor také, biologie a psychologie, ale teď bych asi měl být spíše vlastním pacientem.

"Amino, repley," vrčím podrážděně, " a opis, hlavně opis," dodávám a strkámdalší papír do tiskárny.

Nevěřícně čtu:

"Doktor Jonas sdělil dnes odpoledne, že na základě návštěvy vystoupení Total Art Group zahájil se svou kolegyní Danou Perssonovou zkoumání psychických následků totálního umění na člověka.

Sklizen raných chlorofylanů se v tomto měsící opozdila a na trh budou dodány až zítra..."

Zírám na list papíru, který mi oznamuje, že jsem se určitě zbláznil. Strčil jsem opis teleprintu do kapsy a ženu se na střechu k Lindě.

"Rychle k Daně!" vyhrkl jsem uštvaně a Linda se dala do pohybu.

"Kde se tu bereš?" řekla Dana, které asi něco kuchtila, protože to moc vonělo a naráz jsem pocítil hrozný hlad.

"Ahoj Dano, co to tak voní?" ptám se zvědavě.

"To jsou chlorofylany. Právě je vařím. Vezměš si se mnou, Jonáši?" Vždycky mi říká Jonáši, i když se jmenuji Jonas a křestním Abraham, ale to se nám s Danou nelíbí.

"Cože?" říkám nechápavě, "jaké chlorofylany?" a hrnu se do pokoje, kde si sedám. "Dano, já jsem asi vlastní pacient," říkám neštastně a dívám se na Danu. Pomalu mi dochází, co vlastně říkala.

"Jaké chlorofylany vaříš? Vždyt je měli prodávat až zítra!" Jsem zcela vyveden z míry a tahám z kapsy pomačkaný opis teleprintu.

"Jonáší, co to plácáš? Chlorofylany jsem vzala, když jsem šla z z laboratoře domů a měli je všude,"směje se Dana roztomile a ve tváři se jí dělají rozkošné dolíčky, které bych jindy zlíbal, ale teď na to není vhodná chvíle. "A koho že jsi pacient?"

Konečně jsem vytáhl opis teleprintu a podávám ho Daně se zmateným pocitem: "Přečti si tohle!"

Dana beze slova přečetla zprávu, vrhla na mne rychlý pohled a

četla ji znovu.

"Dobře, Jonáši, tohle už vím. Ty jsi ale říkal, že máš důkaz, že jsi vlastní pacient, ne?"

"Chápej, Dano, já přece o Totalu nic takového neřekl," snažil jsem se jí vysvětlit zamotanou situaci," a tyo nich taky nic nevíš!" zvolal jsem nakonec vítězně.

Dana už nic neříkala, jen si mězkoumevě měřila a trochu při tom mhouřila oči.

Cítím se vyždímaný jako hadr. "Ničemu nerozumím, Dano, co budem dělat?"

"MOje babička vždycky povídala, že když člověk neví, má se najíst," opáčila Dana a pozvala mne ke stolu do jídelny.

Chlorofylany jsou mé oblíbené jídlo, a e tentokrát jsem nevnímal jejich kořeněnou chut a muškátovou vůni. Z vedlejší místnosti jsem slyšel slova:

"Nevšivte Total Art Group, ucítíte vůni tónů, sáhnete si na noty, ochutnáte melodie..." Hlasatelka byla přerušena bzučákem od dveří. Dana se zvedla, aby šla otevřít. Přešel jsem vedle a do zvuku zprávy: "...nenechte se okrást o všechny smyslové požitky, které umožnuje umění....", semmísilo Danino užaslé:

"Kde se tu bereš?"

"Ahoj, Dano, co to tu tak voní?" odpovídá povědomý chlapský hlas. Kdo to je? Že by Dana někoho čekala? Byla tedy dost překvapená, když jsem přišel.

Tiše jsem se protáhl do předsíně a slyšel Danu, jak se směje v jídelně. Dobrá, přišel jsem nevhod, tak radši vypadnu. Mám stejně o čem přemýšlet. Vyšel jsem na střechu, kde čekala v temnotě noci Linda.

"Domu," přikázal jsem ospale a opřel se do měkkých polštářů. Bylo toho na mne moc a tak jsem doma usnul, jako když do vody hodí.

Ranní probuzení nebylo nic příjemného, ostatně každé ráno. Den však uběhl v samém spěchu a shonu. Sotva jsem stačil zamluvit lístky na večerní koncert Totalu a domluvit se s Danou, že pro ni přijdu a půjdeme na vystoupení spolu.

Domu jsem jen zaskočil, abych se převlékl. Linda, moje osobní přepravní koule, byla v servisu, kde do ní montovali novou ochranu. Zavolal jsemsi tedy taxi afrčel za Danou.

Koncert skupiny Total Art Group utvrdil mé podezření, že něco dělají s psychikou lidí. Viděl jsem Honzu Kaléba, jak se motá v zákulisí a připravuje s techniky svou reportáž. Dana se do mne zavěsila:

"Půjdeme ke mně? Víš, Jonáši, mám toho plnou hlavu. Ta jejich reklama není trik. Chvílemi jsem měla dojem, že mne tony ubíjejí a vzápětí jsem byla schopná vidět štěstí, Měli bychom si o tom dlkladně pohovořit." Dana je tedy stejného názoru. Domluvili jsme se, že účinky Totalu na lidskou psychiku začneme studovat.

Dana byla moc roztomilá a zdála se mi bezbranná, tak jsem u ní zůstal až do rána. Druhý den dopoledne jsme předali zprávu o zkoumání psychuckých následků totálníhu umění na člověka do redakce teleprintu a rozešli jsme se.

Zaběhl jsem domů, zda Lindu už vrátili ze servisu. Byla tam a vypadala jako nová. Neodolal jsem, abych ji trochu nevyzkoušel. Celé odpoledne jsem Lindu prohánět a řádně jsem z toho vyhládl. Kdyby tak byly chlorofylany! Musím si na ně nechat zajít chut až do zítřka. Ted rychle k Daně, budeme se koukat na reportáž Honzy Kaléba o zákulisí Totalu.

Hladového a umaveného mne vyložila Linda na střeše u Dany, Sotva se tam vešla, na přistávací ploše pro návštěvy už nějaká OPK stála.

Nevěnoval jsem ji pozornost a rychle sešel k Daninu bytu. Za dveřmi jsem se zaposlouchal do slov televizní hlasatelky:

"Navštivze Total Art Group, ucítíte vůni tonů, sáhnete si na noty a ochutnáte melodie..." Stiskl jsem bzučák. Reportáž už začala nebo je to jen reklama? Dana za chvíli otevřela a já slyšel její úžaslý hlas:

"Kde se tu bereš?"

"Ahoj, Dano, co to tu tak voní?" slyším sám sebe odpovídat známá slova. Z bytu to náramně vonělo a žaludek mi dělal pravé divy. Na odpověď jsemnečekal, protože jsem pochopil. U Dany jsem já ve své včerejší nebo předvčerejší podobě a čekám, až ten chlápek s povědomým hlasem odejde, abch v klidu dojedl své chlorofylamy.

"...nenechte se okrást o všechny smyslové požitky,které umožňuje umění TOTAL ART GROUP!!!" lákala hlasatelka stěny prázdné chodby.

+-+

A nyní jedna aktualita.
V tomto čísle jste si mohli přečíst povídky ze soutěže O stříbřitě lesklý halmochron plzenského klubu Andromeda, z lonského ročníku.

A už jsou tady výsledky ročníku letošního, s jehož povídka se budete moct seznámit ve druhém čísle příštího ročníku fanzinu Laser.

O stříbřitě lesklý halmochron - 1989

1.místo - Petr VYHLÍDKA - Průšvih

2.místo - Viktor Mottl - Kam nemůže ďábel....

3.místo - Stanislav Procházka - Stanice Ceres 2

Zároveň se porota rozhodla udělit čestné uznání povídce

Abstinenti z budoucnosti, kterou napsal Stanislav Andrejs

-t-

ZPÁTKY DO BUDOUCNOSTI

Originální název: Back to the Future
Země vzniku: USA,1985
Kamera: Dean Cundey
Scénář: Robert Zemeckis, Bob Gale
Hudba: Alan Silvestri, titulní píseň
"Power of Love" zpívá Huey Lewis
Speciální efekty: Industrial Magic Light Comp.
Režie: Robert Zemeckis
Hrají: Michael J.Fox, Lea Thompsonová, Christopher Lloyd,
Crispin Glover, Thomas F. Wilson aj,

Šuplíček s filmy, které zpracovávají téma cest časem, by bylo zřejmě při podrobném studiu světové kinematografie nutné postupně zvětšovat na pořádnou zásuvku. Proto příjemně překvapí každý nový chrononautický film, jenž zobrazuje otázku cestování v čase nově, originálně a vtipně. Film Roberta Zemeckise "Zpátky do budoucnosti" jde dokonce i dále, a to ve smyslu domýšlení důsledků zásahů v minulosti, důsledků nejen pro budoucnost ale i pro samotného cestovatele čtvrtým rozměrem během putování. Nejvíce mě potěšil nápad o možnosti zpětné kontroly, kterou pro Martyho představuje fotografie, na níž spolu se svými dvěma staršími sourozenci pózuje v zahradě. Signálem toho, že se v minulosti neodehrává všechno tak, jak by mělo, je proces postupného mizení vyfotografovaných osob, které by se totiž v budoucnosti vůbec nenarodily. a na fotce po nich nezůstává bílé místo, nýbrž přirozené zahradní pozadí. Jako kdyby fotograf snímal jen tak kus zeleně...

Výtvor Roberta Zemeckise na mě zapůsobil neuvěřitelně propracovaným dojmem. Mnoho vtipných narážek na svázání minulosti s přítomností / např.: Kdo je tedy v roce 1985 prezidentem USA ?" "Ronald Reagan." "Ten herec?!?!"/, sebekratší dialog, sebemenší zmínka v jednom čase /1985/ našla návaznost ve druhém /1955/. Z čehož plyne jedno: film můžete brzy po sobě vidět dvakrát i třikrát a vždy v něm najdete nový moment, kterého jste si při předchozím promítání nevšimli. Já jsem se dokonce při 3. repríze těšil jako malý kluk na některé vrcholné scény. A plyne z toho i druhé: kdo se nechá uspat

ZDÁNLIVĚ nezajímavým desetiminutovým úvodem, kde se ZDÁNLIVĚ nic neděje, přijde o nutné souvislosti pro další děj...najednou mě napadá plynoucí třetí: uniknou mu souvislosti a musí jít do kina znovu; znovu zapletit.... a zvyšovat zisky. Jsem ovšem nenapravitelný optimista, a tak doufám, že takovýto efekt měli autoři při natáčení na zřeteli maximálně z 5%... pokud tomu tak není, nevyvádějte mne z omylu, protože bych ztratil veškeré iluze, který stejně již moc není.....!

25.10.1985, chvíli před 8.hod. ranní

Marty McFly je studentem jediné vysoké školy městečka Hill Valley, směr hudba,konkrétně hra na elektrofonickou kytaru. Dnes ráno si chce před odchodem do školy vyzkoušet novinku ve vynálezecké dílně svého přítele Doktůrka - podivuhodně silný zesilovač. Proto ho kolečka skateboardu, neodmyslitelného dopravního prostředku mladého muže ve městě bez hromadné dopravy, nesou za Doktůrkem.

V dílně dr. Emmetta Browna je rušno, i když je její majitel na hony vzdálen. Tiká zde množství hodin, funguje automaticky otvírač psích konzerv / nyní zasekrutý ve funkci, což znamená, že se miska s nápisem "Einstein" plní jednou masovou kupkou za druhou/, zapíná se samočinně televize:

"...teplá zvlněná fronta. Vracíme se ještě ke krádeži plutonia. Byly potvrzeny zprávy, že plutonium bylo ukradeno neznámými teroristy. O dalším osudu nebezpečné látky však není nic známo. Z dalšího programu...."

Otevřou se dveře. Dovnitř vjede nohou postrkovaný skateboard a zamíří si to pod stůl. Tam se zastaví o bednu, označenou řvavými nálepkami: Pozor! Radioaktivní materiál! O bednu, naplněnou plutoniem. Majitel nohy, která skateboard pod stůl vyslala, se pramálo zajímá o něco jiného než zesilovač. Jeho ruce vytočí všechny možné potenciometry na maximum, pak přehodí přes krk popruh kytary, pravá zastrčí konektor kabelu do kytary a uchopí třpytivé trsátko, levá se přitiskne na struny v předepsaném akordu.

Akord je zahrán.

Reproduktor, v průměru asi tak dvoumetrový, zazní nejen ohlušujícím, ale i vše lehčí jak 70 kg směrem od sebe přemístujícím tonem. Marty je odhozen na protější stěnu, když se vyhrabe z hromady papírů, nevěřícně zírá na proraženou membránu reproduktoru.

Zazvoní telefon.

"To jsi ty, Marty? Fajn. Prosím tě, moc bych potřeboval tvou pomoc... dneska večer... v jednu hodinu patnáct...no....je to důležité... díky ... jo, a dej si pozor, tem zesilovač je dost silný...! Co? Je přesně 8:28 ! Prosím? Že všechny hodiny u mě právě bijí osm? To je skvělé! Podařilo se mi to....!

Marty víc neslyší. Už měl dávno být ve škole. Nechal se zmást Doktůrkovými hodinami...Popadne zpod stolu prkénko na kolečkách / ani nyní si podivné bedny nevšimne/ a s pomocí aut , na která se zavěsí, se chce co nejdříve dostat do školy...

Ze schodů před budovou školy právě schází dívka Martyho snů a srdce - Jennifer.

"Ahoj Marty! Nechoď tudy. Číhá tam Plešoun. A zřejmě na tebe."

Oba se dostanou do školy zadem. Ale veškeré úsilí vyhnout se puntičkářskému, pedantskému a staromládeneckému Plešounovi je marná.

"A ... pan McFly. Zase pozdě. Z vás nic nebude. Odkud že to jdete? Neříkal jste tady slečně Jennifer, že zase od dr. Browna?!

Nenecháte si říct, že ne?! Z vás nikdy nic nebude... jako z vašeho otce. Jste úplná nula - jako byl on ve vaších letech. A proto dnes odpoledne na zkoušce stejně neuspějete...!"

Po obědě tentýž den

Tělocvična se dost často mění na koncertní sál. Na pódium vystupují mladí začínající hudebníci různých žánrů a rytmů, aby obhájili své zaměření. Dnes je mj, řada i na Martym. Před podiem na čtyřech židlých sedí čzyři porotci, jimž se Marty s kytarou v rukách lehce ukloní. Potom udeří do strun..

Přihlížející Jenifer se usmívá a vlní, vnímá prudký rytmus hlučné rokové hudby. Porotcům se nehne ve tváři ani kousíček svalu. Nijaký výraz má daleko do spokojenosti. Předseda vstane a pomocí amplionu vyzývá Martyho, aby produkci předčasně ukončil, že to nemá smysl.

Udivený nevinný pohled vyjadřuje zmatek a zklamání mladého muže nad nepochopením dospělých...

Krátce nato

Odchod z vyučování s Jennifer po boku dává Martymu zapomenout na Plešouna i na prožité příkoří při rockové předváděčce. Je hezky, svítí sluníčko, na náměstí v Hill Valley voní květiny vstříct mládí a lásce...

Okolo náměstí jezdí dodávka, zařízená coby reklamní volební vůz současného starosty. Volte znovu Goldie Wilsona! hlásají plakáty na dodávce i hesla z reproduktorů na střeše. Na získávané voliče se z velké fotografie usmívá tvář černošského politika...

Bystré oči Martyho zaregistrují novotou svítící nádherný černý pick-up, právě přivážený nějakému šťastnému majiteli. S tím by se jezdilo, to by byla nádhera... ne, to musí být nádhera...:

"...takové auto si, Jennifer, jednou koupím..."

Už dlouho plánuje Marty výlet s Jennifer za město k jezeru. Dnes konečně dochází ke konkrétní dohodě. Již zítra. Zatím si sice Marty musí půjčit vůz od otce, ale i tak to bude krásné...

Marty se k Jennifer nakloní,aby dohodu zapil polibkem.

Kde se vezme, tu se vezme v jejich těsné blízkosti starší žena se štosem plakátů formátu A4 a s poloprázdnou výběrčí kasičkou:

"Zachraňte hodiny," křičí a mává s řinčící plechovkou Martymu před očima. "Podpořte naši organizaci, bojující za záchranu našich hodin, přispějte na jejich opravu!"

Nadšená ochránkyně hodin na věži na náměstí, které už třicet let ukazují čas 10:04, vůbec neuvažuje o tom, že by agitovaní spoluobčané nechtěli přispět. Strčí proto Martymu do ruky jeden letáček a spěchá zachranovat jinam. Marty, samozřejmě, nevěnuje papíru v ruce nejmenší pozornost a snaží se dokončit, v čem mu rozjetá paní zabránila.

Tentokrát přeruší slastné chvíle klakson automobilu. "Jennifer!" volá její otec, "domů!" dodává autoritativně. Jennifer se omluvně, ale s velkou dávkou příslibu, na Martyho usměje "Musím na doučování. Dám ti číslo, zavolej." a po několika tazích propiskou po zadní straně "hodinového" letáčku se podrobí rodičovskému diktátu.

Chlapcovu lítost nad promarněnou šancí zahojí pohled na rychle napsaný text.

"Miluji tě. 555-4823," oznámila mu Jennifer. Marty plakát složí a zasune do náprsní kapsy bundybez rukávů, bez níž neučiní v souladu se současným módním trendem ani krok.

Vyrazí domů.

K večeru

Přestože není třináctého, smůla se přilepila Martymu na paty. Sotva totiž seskočí před domem ze skateboardu, uvidí, jak vozidlo havarijní služby přiváží otcův nabouraný automobil. Obraz idyly u jezera se rozplývá do těch nejrozmazanějších kontur...

S němým úžasem sleduje Marty v hale domku dialog, odehrávající se mezi jeho otcem a panem Biffem:

"Naboural jsi mi auto ... kdo to zaplatí?"

"No, Georgi, vždyz je to přece tvoje auto! Proč jsi mně neupozornil, že má vadné brzdy. A zaplatí to tvá pojišťovna. Horší je, kdo mi uhradí mé sako ... podívej se, jak jsem si ho zničil! V tvém rozbitém autě!!"

Biff se v domku rodiny George McFlye chová jakodoma. Vezme si z ledničky pivo, ohrne nos nad jeho značkou, přesto ho otevře a s úsměvem gentlemana, který nepodá žalobu na svého přátele, že mu půjčil rozbité auto, odchází.

George McFly, Martyho otec, se tváří potěšeně. Nepřetvařuje se, on je takový.

"Víš, Marty, nemohu ho vyhodit ze dveří. Vždyť on je to můj šéf!"

Přestože ví, že to není nic platné, povzdechne si Marty:

"...ale já chtěl jet s Jennifer k jezeru..."

Vůbec se zdá, že Marty je bílou ovcí rodiny. Otec slaboch a podivín, starší sestra nepořádná tunta a budoucí stará panna, nejstarší ze sourozenců, Martyho bratr, nijak se neprojevující neambiciozní mladý muž - a korunu všemu dává matka.

Ten den u večeře

"Marty, už tě volala zase ta Jennifer. Já to opravdu nemohu pochopit! Co je to za děvče, že tě pořád uhání. To za mých mladých let si to žádná nedovolila. Neměl by ses s ní stýkat. Vždyt ona nemá určitě žádné zábrany..."

"Mami, jak ty ses mohla někdy vůbec seznámut," složí jí do řeči Martyho sestra, vyjímečně docela inteligentní poznámkou. Otec George si ruchu kolem stolu nevšímá; baví se stupidním televizním programem - a reaguje jako puberták.

"Ale, to je dlouhá historie - i když vlastně hrozně jednoduchá Můj tatínek - váš dědeček - porazil jednou v listopadu roku 1955 vašeho tatínka autem. Nic vážného se mu nestalo, přesto jsme ho celý večer ošetřovali. No a za týden mě na bále potápěčů poprvé políbil. Potom šlo všechno ráz na ráz..."

26.10.85, několik minut před 1.hodinou po půlnoci

Zvoní telefon.

Marty opět usnul oblečený v ppsteli. Nevydržel čekání na okamžik, kdy vyrazí za Doktůrkem.

"Halo, Marty, neusnul jsi? Prosím tě, než půjdeš se mnou na parkoviště před motelem, zaskoč ke mně domů a dones videokameru. Zapomněl jsem na ni a budu ji potřebovat."

01:15

Parkoviště před motelem je ohromné a skoro prázdné. Pouliční osvětlení poskytuje dostatečnou viditelnost. Marty se skateboardem v jedné a s kamerou ve druhé ruce vchází na asfaltovou plochu.

Nikde ani živáčka.

Parkoviště je skoro prázdné.

Skoro

Vzdor jakýmkoli pravidlům čarám na parkování na tomto prostranství stojí neuspořádaně a spíše u kraje než vprostřed bílý kamion. Světla zhasnutá, motor nenastartovaný. Jméno na skříni automobilu: E. Brown. Marty se rozhlédne po ploše, zda v prvním okamžiku Doktůrka nepřehlédl.

Ne, Doktůrka ne. Jeho psa Einsteina ano.

Kamion zasyčí. Přesněji řečeno zasyčí pneumechanismus sklápění zadního čela skříně. Vyvalí se oblak páry, čelo se pomalu skopí až na zem a vytvoří vše napovídající pozvolný sjezd.

Najednou se uvnitř kamionu rozsvítí výkonné světlomety.a z útrob nákladáku vyjede krásný černý sporták. Po několika metrech setrvačné jízdy zastaví. Odklopí se dveře nad místem řidiče a vystoupí Doktůrek.

Pohled pro bohy! Vysoká klátivá postava muže, který dbá jen o vědu. Rozevláté šedivé vlasy dokreslují pohublý obličej, ale nenapovídají nic o věku nositele. Něco mezi čtyřicítkou a smrtí. Nejživější na vysokém vědci jsou oči. A v ničem si s nimi nezadají ani nohy a ruce...

"ahoj, Marty. Výborně, díky, žes přišel! Budeš mě filmovat. Když se vše podaří, budeme mít zachycený historický okamžik.."

Doktůrek se v celé své výši, oděn do jakéhosi ochranného bílého obleku, vztyčí před autem a opře se loktem o střechu. Marty zaostří a spustí záznam.

"Jmenuji se dr. Emmett Brown. Jesobota 26.10.1985, 80 minut po půlnoci. Za chvíli se uskuteční historický pokus v dějinách vědy."

Blíže se případným budoucím divákům / a tím ani skrze hledáček přihlížejícímu Martymu/ nesnaží slovy Doktůrek nic určitějšího vysvětlovat. Jedná.

Zavelí svému psu Einsteinovi, aby skočildo auta na řidičovo místo. Na krk mu pověsí digitální hodinky, stejné svírá v pravé ruce. Ukáže Martymu do objektivu, že oboje jdou stejně: právě na nich přeskočí čas z 1:20 na 1:21. Spokojen s demonstrací shody palubního a velitelského času zaklapne dveře. Einstein se skoro jako by nechápavě dívá skrz okno na svého pána. Ten se již ale věnuje plně dálkovému ovládání sportáku. Velikostí připomíná autorádio,složitostí však sou části výstroje a výzbroje kosmonautů a vědeckofantastických filmů. Doktůrek vysune anténu a vyklopí v levém horním rohu světelný display.

Marty všechno a bez doplňujících poznámek snímá.

Doktůrek s pomocí přístroje vlastní výroby bez problému ovládá černé elegantní auto. Obratným couváním ho otočí do protisměru a pošle na opačnou stranu parkoviště. Se skřípěním brzd smykem zastaví předkem vozu proti sobě.

Motor auta tiše přede. Einstein sedí klidně uvnitř.

Asi půl kilometru před autem stojí vedle sebe Doktůrek a Marty. Marty se neodvažuje odtrhnout oko od gumovým násadcem krytého okuláru, aby nepokazil dosud dobře probíhající natáčení. Dr. Emmett Brown zručně manipuluje s rychlostní pákou, plynem a brzdami.

Přední kola automobilu jsou blokována. Zadní se kvílivě za doprovodu dýmu spálené gumy protáčejí po asfaltu, rychlost na displeji dálkového ovládání rychle roste. Asi při hodnotě 65 mil za hodinu povolí Doktůrek brzdy. Auto opustí své dočasné stanoviště prudce a výbušně. Musí, protože jeho rychlost má na těch pěti stech metrech, které ho dělí od ovladatele a kameramana, vzrůst až na 88 mil v hodině.

S rozsvícenými světly se řítí přímo na dvojici, rozestavěnou přesně na trajektoriích kol na pravé i levé straně.

Vzdálenost se změnšuje, rychlost roste. Zdá se, že nutně musí dojít ke kolizi. A to se nelíbí Martymu. Přestane snímat a chce uskočit. Doktůrek ho rukou zachytí a dotykem dodá mládenci odvahu zůstat.

Rychlosti 88 mildosáhne masa plechu a kovu těsně před rozkročenými odvážlivci. Zajiskří se nad obzorem její střechy, vzduchem proletí záblesk jako důsledek proražení časové bariéry... a auto zmizí. Zůstanou jen plamínky ohnivé stopy po pneumatikách, procházející Doktůrkovi a Martymu mezi nohama, plamínky asi podvaceti metrech hasnoucí.

Marty nevěří, že přežil, Doktůrek vzrušeně přechází po asfaltu, jako kdyby byl tygr a měl kolem sebe mřížoví klece a neustále sleduje hodinky na krku.

Před chvílí Martyho vyzval, aby zůstal, nyní ho odstrkuje. Uplynula totiž právě jedna minuta od zmizení auta s Einsteinem a to znamená, že se musí každou setinu sekundy objevit zpátky na parkovišti. A přesně na místě, kde právě oba stojí!

Jen tak tak uskočí.

Auto ujede brzdíc nutnou vzdálenost a smykem zastaví. Doktůrek nedočkavě přiskočí ke dveřím a chystá se je otevřít. Karoserie vozidla je pokrytá silnou vrstvou ledu; a vůbec celé auto působí dojmem, že prošlo peklem i mrazem. Einstein uvnitř je ale v pořádku. Doktůrek ihned uchopí hodinky, jež mu zavěsil před chvílí na chlupatý krk. Čas znovu mění svou hodnotu o minutu. Na obou displejích / obou, protože Doktůrek opět ukazuje Martymu do kamery dvoje hodinky najednou/ současně. Jenže na těch, co byly s Einsteinem vevnitř zmizelého auta, je nyní 1:22, na Doktůrkových, tedy na těch, co normálně pobývaly na parkovišti, už 1:23.

Plameny ve vědcových očích zahoří desetkrát jasnějším světlem. "Marty, povedlo se to! Einstein se vrátil z budoucnosti. Rozumíš? Byl celou jednu minutu v budoucnosti. Einstein je prvním cestovatelem časem!"

Marty nestačí nevěřit, protože stále natáčí. Malou přestávku udělá jen tehdy, kdy ho Doktůrek vybídne obléci si také ochranný oblek, nebot se bude nabíjet palivová nádrž.

Nyní to na parkovišti vypadá jako v blízkosti jaderného reaktoru. Dvě postavy ve žlutých ochranných oděvech a s přilbami na hlavách, červenými nálepkami, označujícími pracovníky se zářením, na zádech - Doktůrek s pinzetou v ruce, Marty s kamerou.

Vynálezce otevře kryt palivové nádrže a přiloží na její ústí kontejnerek s plutoniem. Otočí uzávěr a ampule s radioaktivní látkou vystřelí do nádrže. Načepováno!

"Je to úplně triviální. Auto jezdí na plutonium," oznamuje Doktůrek Martymu, jako kdyby se ho ten zeptal, kolik je hodin. "Pojď, ukážu ti, jak to funguje," táhne ho potom do automobilu.

Vozidlo má volant, řadící páku, tachometr, ale další ovládací prvky jsou zcela jiné, než na jaké jsme zvyklí. Za sedadlem řidiče je světélkující schéma trojklanného tvaru, evidentně znázorňující princip funkce stroju času. Největší část přístrojové desky zaujímají tři digitální displeje.

"Ten horní pomáhá navolit čas, do kterého chceš cestovat," říká Doktůrek a volí několik náhodných dat / spíše asi "náhodných" - vznik USA, ukřižování Krista/. "Druhé dva slouží ke kontrole palubního a skutečného času. Časová bariéra se prolomí až při rychlosti 88 mil za hodinu..."

Doktůrkova akce stíhá akci. Sotva několika málo větama objasnil Martymu princip cestování časem, už zase stojí jednou rukou nedbale opřen o otevřené dveře a chystá se pronést poslední slova na rozloučenou. Vždyt cestovat časem bude on. Už už nastupuje, když si uvědomí, že zapomněl naložit to nejdůležitější: bednu s plutoniem.

Natáhne se pro ni do kamionu.

Najednou se zarazí.

Po cestě na parkoviště přijíždí volkswagen-dodávka.

"Našli mě! To jsou oni! Marty, schovej se!"

Marty to stihne. Ale Doktůrek ne. Dodávka zastaví pět metrů před ním. Odsune se střecha a vyleze terorista se samopalem. Chvíle mlčení, potom se Doktůrek skácí pod dlouhou dávkou smrtelných ran. Terorista nyní zaregistruje i Martyho, který ač zdrcen a vystrašen k smrti, stále z úkrytu natáčí... Dodávka, řízená druhým teroristou, předjede před další obět. Marty zkoprněle stojí před vrahem, v jedné ruce stále videokameru, ve druhé přilbu ochranného obleku. Střelec natáhne závěr. Mačká spoušť. Zbraň se zasekne.

To naopak probudí Martyho. Zabíhá za kamion. Jeho korbu proděraví několik kulek, vyslaných z náhradního samopalu. Jedinou šancí, jak uniknout, se jeví jízda v černém sportáku. Marty do něj nasedne, když předtím vzadu přistály přilba obleku a videokamera, zaklapne dveře a prudce vyrazí. Stejně prudce musí vyrazit i řidič dodávky, což znemožní jeho druhovi přesně zamířit. Pak se zase přejížděním ze strany na stranu silnice a náhlými změnami směru jízdy snaží překazit účinnou střelbu Marty. Terorista vidí, že černé vozidlo je rychlejší a mštnější, vytáhne proto účinnější zbraň - panzerfaust. Děs v očích Martyho z chladnokrevnosti zabijáka donutí mladíka zapnout forsáž. Sporťák vyrazí vpřed, přičemž ručička tachometru začne olizovat červeně vyznačenou oblast "lámání časové bariéry".

Opět něco blesků, jisker a plamenů po stopách pneumatik. Střelec nestačí vystřelit, řidič změnit směr. Dodávka bourá. Teroristé doterorizovali...

Vládu nad vozidlem ztratí i Marty. A sfalt náhle vystřídal travnatý rozbahněný povrch, kde se vezme, tu se vezme strašák do zelí, auto se zastaví až ve dřevěné stodole, jejíž přední stěnu prorazilo s hlasitým doprovodem.

V poblíž stojící farmě se rozsvítí světla. Po chvíli se do tmy noci vpotácí čtyři postavy v pyžamu: farmář s manželkou a dvěma dětmi. Mladší je kluk a svírá v ruce science-fiction magazín, do něhož byl zatčen.

Opatrně otevře otec rodiny dveře stodoly, do škvíry se vecpou její zbývající příslušníci. Vyjeveně hledí na výjev uprostřed zvířeného prachu a sena. Mohutnými světlomety na ně vrhá paprsky zkázy černé monstrum. Ze svých útrob právě vypouští žlutou příšeru s ohromnou skleněnou hlavou. Klučík ukáže třesoucím se prstem na obálku magazínu - přepadli nás mimozemšťané!

Otec běží pro pušku. Když Marty nic netuše otevře dveře, aby se majitelům farmy omluvil, už na něj podruhé v krátkém sledu začnou střílet. Stejně jako v prvním případě spasí se Marty rychlem odjezdem v černém autě,

Svítá

Na rovné silnici uprostřed polí Marty zastaví. Zaujala ho začínající stavba čehosi / bohužel, nepochopil jsem přesně čeho - pozn. autora./ co zná z budoucnosti už dostavěné a používané. A navíc: auto nechce jet dál. Marty ho proto odtlačí do křoví, sundá si konečně ochrannou kombinézu, s níž stačil pěkně vystrašit kromě farmářovi rodiny i starší manželský pár v ještě strašším automobilu, a vydá se pěšky do Hill Valley.

Ovšem připadá si tu jako cizinec. Je tu sice park na náměstí, věž s hodinami, benzínová pumpa i jiné známí budovy. Ale... ale lidé jsou nějak divně oblečení, kolem projíždí starostův volevní vůz s ohromnou fotografií bělocha, kterého Marty v životě neviděl, a... a na věži právě odbíjí osmá hodina třicátá minuta.

Jak to, že hodiny fungují?

Kolemjdoucí muž zahazuje do koše noviny. Marty je vyndá a horečně hledá titulní stránku.

Datum na ní mu vyrazí dech.

Oprávněně si Marty v této době připadé cize; on tu skuteěně cizincem je. Vetřel se do cizího času, do doby, v níž jeho rodiče ještě ani nebyli svoji, natož aby on byl na světě. Musí co nejdřív najít Doktůrka, všechno se mu pokusit vysvětlit / dozajista to bude neuvěřitelně těžké a složité/ a donutit ho úpopřípadně uprosit/, aby jednak pochopil celou situaci a jednak aby pomohl neštastnému nedobrovolnému cestovateli časem - zpátky do budoucnosti....

Je to ode mne možná nehezké / a já si myslím, že navíc i zbabělé/, ale v tomto okamžiku děje přestanu s vyprávěním. Učinil jsem podobně i v případě českých situačních komedií "Což takhle dát si špenát?" a "Zítra vstanu a opařím se čajem", kdy bylo rozumnější po podrobném úvodu jen naznačit vývoj dalších událostí a doporučit čtenářům, aby se pokusili film raději shlédnout. S méně dostupným filmem "Zpátky do budoucnosti" to budete mít sice trochu horší /do našich kin zcela určitě nepřijde, neboť autoři námětu a scénáře nap. sali teroristům do rodného listu libanonské státní příslušenství - a to ve shodě s módní vlnou středovýchodního a arabského tématu v americkém filmu/, nicméně nedá se nic dělat. Tak jako jsem konstatoval při psaní článku o filmu "2001 - Vesmírná odysea", že "...to se nedá vyprávět, to se musí vidět", opakuji to i v případě snímku "Zpátky do budoucnosti":

TO SE PROSTĚ MUSÍ VIDĚT !

Marty si totiž situaci v roce 1955 značně zkomplikuje, neboť zabrání, aby nebyl jeho otec George McFly poražen Martyho budoucím dědečkem. To by všechno snad ani moc nevadilo, kdyby....kdyby otec Loraine, budoucí paní McFlyové, neporazil Martyho. A Loraine se pochopitelně zamiluje do Martyho. Jak by ne, když George McFly je Biffem neustále šikanovaný zbabělec, ňouma, ťulpas a zamindrákovaný autor slabých sci-fi povídek.

Čímž úsilí mladíka z roku 1985 musí nabrat dva směry:

1 - vymyslet s Doktůrkem, jak se dostat o třicet let dopředu; nakonec se jim to podařilo s využitím blesku, který poničil věžní hodiny. Marty na letáku, který má v náprsní kapse, zná přesný čas i datum, kdy blesk uhodí / přesně v době konání plesu potěpěčů/, týden po jeho přistání v minulosti/. Doktůrek svou vynalézavostí přijde na to, jak nahradit v padesátých letech nedostupné plutonium energií blesku, který čítá nejméně stejně tolik, kolik potřebují / řádově GW /;

2 - zařídit, aby si Loraine odmilovala Martyho a svou náklonnost, lásku a něhu přenesla na George McFlye.

Že všechno dobře dopadne je nabíledni. Ponechme však roušku tajemství na důsledcích / těch konkrétních a viditelných i těch jen naznačených, jako jsou například okolnosti kolem jednoho hitu Chucka Berryho, jaké měla Martyho nechtěná návštěva v minulosti pro přítomnost pětaosmdesátého roku, zahalenou. Neprozradím ani to, jak je možné, že na konci filmu Doktůrek, zastřelený teroristy,kterým uzmul plutónium, oplývá ničím nerušeným zdravím...

Hezkou zábavu!

P.S. aneb aby jste si nemysleli, že je to bez kazů:

Hlavním nedostatkem filmu spatřuji fakt, že Marty v minulosti nechal videokameru. Pokud zamýšleli tvůrci vtisknout výdobytku bejmodernější elektroniky stejný osud jako písničce Martyho z plesu potápěčů / již zmíněný hit Chucka Berryho/, pak na to ovšem neudělali nejmenší narážku. Stejně tak se ani nejzběžnějším pohledem kamery nezmínili o tom, že by si Marty kameru před odchodem z roku 1955 do auta nastěhoval...

Doktůrkovo auto jezdilo na plutónium. Budiž. Když v něm nebylo, nemohl s ním pasažér lámat časové bariéry. Jelikož nebyl zřejmý žádný jiný pohon automobilu, spotřebovala se určitá část tohoto radiaktivního paliva i na obyčejné popojíždění a na rozjezd před časovým skokem. Jestli si vzpomínáte, vozidlo v minulosti musel Marty nechat u cesty, neboť došla "šťáva". Už ho nenastartoval. Pak najednou v okamžiku nejnutnějším motor naskočil a dokonce vyvinul rychlost 88 mil v hodině. A v přítomnosti pak opět nenávratně zhasl. Dále nekomentuji....

Marty se vrátil do roku 1985 v tu samou noc. Po vysvětlení všech událostí Doktůrkem odešel domů a usnul. Ráno se probudil a zjistil, že se okolí díky jeho návštěvě poněkudzměnilo. Odešel do garáže podívat se na nový vysněný černý pick-up, s nímž měl odjet s Jennifer k jezeru a k němuž mu slavnostně předal klíčky úslužný Biff. Před garáží potkal Jennifer, která prohlásila: "Marty, neviděla jsem tě nejméně týden". ??? Věřím Ondřeji Nefovi, že si v překladu této věty nic nepřidal. Pak mě to ale připadá velmi divné.Vždyť s dívkou mluvil předcházející den odpoledne. Jedině, že by nová časová větev způsobila mladým lidem týdenní odloučení....

Standa Čermák

přetištěno s laskavým
svolením redakce Světelných roků

DOKTOR

-

THEODOR T H O M A S

Hunt otevřel oři a na okamžik se mu zazdálo, že je opět ve svém domě v Pensylvánii. Zprudka se posadil, přelétl jeskyni uštvaným pohledem a teprve pak si uvědomil, kde je. Jeho prudkým pohybem se vzbudila žena a syn Dan. Vyskočili ve střehu, nahrbeni ke skoku, připraveni k obraně. Hunt zamumlal něco uklidnujícího a slezl z kamenné lavice, vystlané mechem, kterou si sám zhotovil místo postele. První záblesky úsvitu se dobývaly do jeskyně, pohaslý oheň u vchodu sotva doutnal. Hunt nabral náruč suchých větví, shrnul uhlíky a rozfoukal plamen.

Poslední dobou ho tak ostré vzpomínky nadřívější existenci v tom vzdáleném světě, kde žil půl milionu let odtud, přepadaly velice zřídka. Mimoděk pohlédl na stěnu jeskyně, kde byl do kamene pečlivě zaznamenán každý prožitý den. Dnes uplynulo přesně deset let od onoho dne, kdy se za ním zavřel příklop molybdenového temporálního pouzdra na Pensylvánské univerzitě. Cože tehdy prohlásil? ..."Samozřejmě, že souhlasím. Pro první pokus je určitě vhodný lékař. Jen ten může správně vyhodnotit vliv přemístování v čase na fyziologii člověka. A kromě toho, experiment vstoupí do dějin a tam chci taky..."

Hunt překročil a přikročil k barikádě, zahrazující východ z jeskyně. Pozorně se zaposlouchal. Zvenku bylo slyšet čísi těžký dech a šelest křovisek. Bylo ještě brzy na odchod z jeskyně a tak zasedli kolem ohně, beze spěchu snědli sušené bizoní maso, zapili ho vodou z koženého měchu a vyčkávali.

Konečně se vyjasnilo a velké noční zvíře odešlo. Hunt přistoupil k východu, zaposlouchal se, pak odstranil bariéru a pokynul ženě a synovi, aby vyšli z jeskyně. Sestupoval po kamenité stezce k úpatí skály a opatrně se rozhlížel. Měl by projít les a nasbírat něco k snědku. Ale to počká až cestou zpátky.

V bažině, která se rozkládala za hustým křovím, byl jeden z pomníků jeho nesčetných neúspěchů. Tam se pokoušel vypěstovat penicilínovou plísen v kamenných a dřevěných nádobách, na šťávě všemožných bobulí rostoucích v okolí. Hunt drtil bobule a sbíral šťávu do nejrozličnějších nádob. Za tři roky provedl stovky pokusů, ale výsledkem byla pouze šedivá lepivá hmota, která začala hnít, sotva na ni dopadly sluneční paprsky.

Když Hunt došel k hledané jeskyni, přendal si těžkoukamennou sekyru do pravé ruky, ohlásil se výkřikem a teprve potom vstoupil dovnitř. Obyvatelé ho sledovali pozornými pohledy, zbraně v pohotovosti. Byl rád, že je nezapomněl upozornit výkřikem na svůj příchod. Víc se jich nevšímal a sklonil se nad malinkou dívkou, kterou si chtěl prohlédnout už včera. Seděla na malém kameni, opírala se o stěnu. Těžce dýchala ústy a pohlížela na něj očima bez života, téměř černýma na pozadí světlých chloupků, kterými měla porostlou tvář. Hunt se otočil, zavrčel na výstrahu a strhl z postele dospělého muže medvědí kůži. Zabalil do ní nemocné děvče, odhrnul ji zcuchané vlasy a přiložil ruku na nízké, horké čelíčko. Teplota čtyřicet, možná ještě vyšší... Položil ji na záda a poklepal prsty

po hrudi. Nebylo pochyb, dívka měla zanedbaný zápal plic. Rychle lapala ústy po vzduchu, ale přesto sedusila. Hunt ji vzal do náruče a držel více než hodinu, aby ji ulehčil dýchání. Potom přinesl hrst mokrých listů a přiložil je dívce na čelo. Alespoň nějak se snažil zmírnit žár horečky, ale pomoci ji už nešlo...Brzy u dívky začaly křeče a vše bylo u konce.

Hunt položil tělo na kamenný výčnělek a zavolal matku zemřelé. Sklonila se nad mrtvou dívkou, opatrně se dotkla její tváře, pak se vzpřímila a bezmocně pohlédla na Hunta. Opět vzal dívku do náruče, vynesl ji z jeskyně a zamířil do lesa. Na vykopání dostatečně hlubokého hrobu dřevěným klackem potřeboval více než hodinu.

Cestou domů se Huntovi podařilo zabít krátkonohé tlusté zvíře, bezstarostně visící z dolní větve stromu. Zabité zvíře nepříjemně zapáchalo, ale přece jen to bylo maso, které potřebovali. U balvanu, zpod kterého vytékal malý potůček, Hunt objevil spoustu mladých výhonků bambusu, sotva vyrostlých z měkké, vlhké země. Natrhal jich kolik stačil unést v náručí a vykročil ke své jeskyni.

Žena i Dan byli doma. Když uviděli jeho úlovek, tváře se jim rozzářily radostí a žena se okamžitě pustila do čtvrcení zvířete ostrým úlomkem kamene. Její práci bedlivě sledoval Dan a semtam se sklonil k ohni a nasál příjemnou vůni pečeného masa. Hunt už po několikáté porovnával podsaditou, zarostlou ženu u ohně s hubeným chlapcem, svým synem. Bez obtíží v něm poznával sebe sama. Jak žena, tak i syn měli masivní nadočnicové oblouky pod nízkým čelem, ale syn byl urostlejší, štíhlejší a měl modré, bystré oči. Často usedal vedle otce a nebo s ním vycházel ven. Jednou za bouřky ho Hunt pozoroval u východu z jeskyně. Se strachem ale i se zvědavostí a údivem hleděl na noční oblohu křižovanou blesky a naslouchal hromu. Hunt přistoupil a položil mu ruku na rameno. Snažil se najít slova, kterými mu bylo možné vyprávět o elektrických výbojích, ale slova neexistovala...

Tou dobou se maso upeklo, bambusové výhonky změkly a všichni tři usedli k ohni a pustili se do jídla. Zvenku se ozval šramot štěrku. Hunt vyskočil, ve skoku popadl svoji sekeru a připravil se k boji. Žena se synem se ukryli ve vzdáleném rohu jeskyně.

Ve vchodu se objevili dva muži. Jeden z nich podpíral druhého v ramenou a oba byli beze zbraně. Hunt pochopil, že podpíraný je vážně zraněn - držel pravou nohu ve vzduchu. Přistoupil blíže, pomohl mu posadit se a sklonil se, aby si bedlivě prohlédl zranění. Noha nad kotníkem silně otekla, kůže získala nezdravou barvu, chodidlo se nepřirozeně vytočilo. Podle všeho se jednalo o zlomeninu holenní a lýtkové kosti. Hunt se otočil a hledal hole na dlahu. Člověk pravděpodobně zemře, nikdo se o něj nebude starat po dlouhé týdny, nutné k tomu, aby se noha zahojila, nikdo pro něho nebude lovit. Ale musíse pokusit pro něho alespoň něco udělat...

Našel dvě tlusté třísky a pár kratších pásků vydělané kůže. Postavil se tak, aby člověk mohl vidět, že se chystá dotknout jeho nohy. Mužovy svaly se bolestivě stáhly a i přes hustou srst bylo vidět, jak jeho tvář zbledla. Hunt ukázal gestem druhému lovci, aby se díval, pak uchopil zlomenou nohu a začal rovnat kost. Muž vydržel pouze sekundu, potom se rozeřval bolestí a pokusil se Hunta kopnout zdravou nohou. Hunt uhnul, ale nestačil uniknout útoku druhého lovce. Úder mířil na hlavu, Hunt upadl a vykutálel se z jeskyně. Okamžitě však vyskočil na nohy a vrátil se dovnitř. Zdravý lovec stál u vchodu a bránil přístupu k nemocnému, ale Hunt ho odstrčil a znovu poklekl. Kosti byly na svém místě, tak pevně připevnil připravenou dlahu k noze. Zesláblý, bezmocný pacient se již nebránil. Hunt vstal, ukázal druhému lovci jak nejlépe nést zraněného a vyprovodil je kousek po stezce.

Když se vrátil do jeskyně, přisedl k ohni a znovu se dal do jídla. Maso již vystydlo, ale stejně byl spokojený. Dnes poprvé přišli k němu pro pomoc! Učí se, začínají chápat...Trhal zuby tuhé

maso, dávil se rákosem, ale usmíval se. Dnes je veliký den.

Kdysi se domníval, že mu budou tito lidé za péči blahořečit, že ho budou nazývat Léčitelem... A teď, mnoho let poté je bezmezně šťastný jen proto, že pouze jeden z nich přišel k němu se svým neštěstím. Jenže Hunt je již dobře poznal, než aby se tou příhodou obelhával. Tito lidé nemají ani ponětí, co je to lékařská pomoc a jednou ho prostě zabijí uprostřed operace.

Vzdychl si, zvedl klaceka vyšel z jeskyně. Asi míli odsud žil druhý nemocný s velkou tržnou ránou na levé noze. Před několika dny mu Hunt pečlivě vyčistil ránu, promyl, zakryl mechem a pevně omotal pruhy kůže. Bylo třeba nemocného zkontrolovat. Vydal se přímo přes porost, za neustálého ohlížení a naslouchání řevu zvířat v lese. Lovec seděl u vchodu a otesával kamenný úlomek. Když uviděl Hunta, zamával a přátelsky vycenil zuby. Hunt ukázal zuby na odpověď a sklonil se nad ranou. Okamžitě pozhal, že lovec sundal obvaz, odstranil mech a ránu potřel ptačími výkaly. Sehnul se níž a do tváře mu zavanulo hnijící maso. Nahoře pod kolenem kůže zčernala, zmokvala a otekla. Gangréna... Hunt se obrátil na ostatní obyvatele jeskyně. Pokusil se jim vysvětlit, co od nich chce, ale nikdo mu nevěnoval pozornost. Raněný lovec měl stejnou sílu jako všichni jiní, jeho pohyby si dosud zachovaly přesnost a hbitost, takže neměl šanci provést amputaci sám. Hunt se znovu pokusil vysvětlit, že lovec zemře, jestliže mu nepomohou, ale neposlouchali ho. Zavrtěl hlavou, otočil se a šel pryč.

Jak nahlížel do každé jeskyně podél stezky, našel v jedné z nich ženu s opuchlou tváří. Skučela bolestí a téměř okamžitě mu dovolila, aby si prohlédl její ústní dutinu. Najít zkažený zub nebylo těžké. Hunt si sedl na bobek a posunky naznačil ženě, že musí odstranit zub, že to nejprve bude bolet, ale potom že bude dobře. Zdálo se, že ho žena pochopila. Hunt našel klacík, zarovnal konec a zvedl těžší kámen. Pak posadil ženu tak, aby mu její hlava ležela na kolenou. Věděl, že bude mít pouze jediný pokus. Nastavil klacík na dásen a snažil se s maximální přesností zasáhnout kořen. Silně udeřil kamenem na klacík a spatřil, jak z oteklé dásně vytryskla krev. Žena vykřikla, vyskočila a sápala se na Hunta. Ohlédl se a uskočil stranou, ale vtom ho někdo udeřil zezadu. Upadl, přitlačený k zemi dvěma lovci. Se zlobným rykem jeden zvedl klacík a kámen a bez dlouhého rozmýšlení vyrazil Huntovi přední zub. Potom ho vyhodili z jeskyně. Skutálel se po svahu, ale rychle se zvedl a hnal se zpátky.

Jeden z lovců po něm vyrazil holí. Hunt uskočil a udeřil lovce kamenem, který mu přišel pod ruku. Druhý lovec se dal na útěk. Hunt utrhl ze stěny jeskyně hrst měkkého mechu a přistoupil k ženě. Přiložil si chuchvalec mechu tam, kde ještě nedávno měl zub, pak se naklonil a ukázal, že krev už neteče. Žena popadla mech z jeho nažažené ruky a nacpala si ho do úst na místo vyraženého zubu. Pokývala hlavou, dotkla se jeho ruky a utřela si krev z podbradku. Hunt vyšel z jeskyně, na lovce ležícího v bezvědomí se ani nepodíval.

Jednou ho skutečně zabijí...V rozbité čelisti při každém kroku bolestí cukalo. Vydal se podél skal domů. Pro dnešek má dost.

Z jeskyní se nesly obvyklé znaky lidského shonu, ale v jedné z nich křičeli obvzlášť hlasitě. Jak Hunt procházel okolo, pomyslel si, co že to tam může být? Dělí velký úlovek? Kousek čerstvého masa by mu neuškodil, ale nechtělo se mu vstoupit. Bolest a únava byly nesnesitelné. Křik zesílil. Rozmyslel si to a vrátil se.

Na podlaze jeskyně ležel chlapec přibližně stejně starý jako Dan. Při každém vdechu se prohnul jako luk a jeho svaly se křečovitě naonuly. Chlapec měl šedobílou tvář. Hunt se prodlral hloučkem, klekl si vedle chlapce a přinutil ho otevřít ústa. Chlapcův krk a jazyk otekly natolik, že téměř uzavřely průchod vzduchu. Hunt chlap-

ce rychle prohlédl, ale nenašel žádnou ránu ani příznaky nějaké nemoci. Patrně chlapec snědl nebo žvýkal něco, co vyvolalo tak prudkou reakci. Hunt znovu věnoval pozornost krku. Otok se poznatelně zvětšil. Vytrčená chlapcova čelist ztěžovala umělé dýchání. Byla nutná okamžitá trachotomie.

Skočil k ohni, zvedl dva kameny a prudkým úderem o sebe je rozbil na štěpiny. Potom vybral krátký ostrý úlomek a sklonil se nad chlapcem. Dotkl se ostřím hrtanu, pevně sevřel úlomek prsty tak, aby vyčnívalopouze půl palce improvizované čepele. Pak zatlačil a provedl zářez. Za zády zaslechl známky zápasu a koutkem oka zahlédl, jak se několik lidí snaží zadržet ženu s kamenou sekyrou v ruce. Počkal, dokud ji nevystrčí z jeskyně a pak se vrátil k operaci. Opatrně natočil úlomek a rozšířil zářez v dýchací trubici. Položil chlapce na bok, aby krev nestékala do otevřeného otvoru. Výsledek se projevil okamžitě. Křeče ustaly a v nastalém tichu bylo zřetelně slyšet pravidelné hluboké dýchání. Dokonce i jeskynní lidé, shromáždění okolo, pochopili, že je nemocnému znatelně lépe. Přistoupili blíže, mlčky si chlapce prohlíželi a na jejich tvářích Hunt zpozoroval záblesky zájmu. Matka se ale nevrátila.

Půlhodinu udržoval Hunt úlomek v potřebné poloze. Několikrát se chlapec začal bepokojně vrtět a musel ho uklidnovat. Diváci se vrátili ke svým záležitostem a Hunt se posadil vedle nemocného. Sklonil se a uslyšel, že vzduch opět prochází krkem. Za dalších patnáct minut otok docela zmizel. Hunt jediným rychlým pohybem vytáhl úlomek. Chlapec se snažil posadit, ale Hunt ho znovu položil a stiskl okraje rány prsty. Za několik minut krev zaschla a Hunt vstal. Nikdo se neotočil, když odcházel.

Nevěnoval již déle pozornost zvukům, které se linuly z kamenných příbytků a vyrazil k domovu. Brzy se za ohybem stezky objevil vchod do jeho jeskyně. Dřevěná bariéra byla odsunuta stranou a ze šera bylo slyšet křik, vytí a ječení. Hunt vběhl do jeskyně. Jeho žena a ještě jakási ženština se válely po podlaze, propletené v zuřivé rvačce. Drásaly se navzájem nehty a každá se snažila dosáhnout zuby na krk soupeřky. Hunt kopl cizí ženu do boku. Prudce vydechla a znehybněla na podlaze. Odehnal svojí ženu, cizí vyvlekl z jeskyně a shodil ji pod svah do křovisek. Když se vracel, stěží zadržel ženu, která se hnala za ním. Snažila se mu vytrhnout, odstrkovala Hunta a teprve až ji opustil vražedný vztek, podařilo se mu zavést ji do jeskyně. Tam přestala odporovat, rozběhla se k lůžku a sklonila se nad kamenným stupínkem. Hunt si ohmatal svědící čelist, přistoupil blíže a ztrnul: na kameni s rozbitou lebkou ležel Dan. Hunt klesl na kolena, vzal do náručí ještě teplé synovo tělo a rozplakal se. Přitiskl ho k sobě a zapomněl na celý svět. Seděl na kamenné podlaze a s hořkostí myslel na léta, která chtěl synovi věnovat a učit ho léčit. Náhle pocítil čísi dotyk.

Po rameni ho nemotorně pohladila žena. Snažila se ho nějak, svým způsobem utěšit a Hunt se probral z trudných myšlenek. Vzpomenul si, kdo to udělal, vyskočil a vyběhl z jeskyně. Dole již nikdo nebyl, ale stačil zpozorovat v porostu čísi postavu a rozběhl se za ní. Pak se zastavil... Zlost přešla, v duši uzůstal pouze pocit hlubokého osamění.

Vrátil se do jeskyně pro Dana a vykročil do lesa. Mechanicky kopal zemi, v duši prázdno, a jen zasypal mohylu a označil místo velkým kamenem, vysíleně klesl vedle, zakryl si dlaněmi tvář a znovu se rozplakal.

Za čas vstal, ale nezamířil k domovu. Vydal se korytem vyschlé řeky k úpatí hor. Tam u suti kamení, napůl skrytá v borovém mlází, ležela hromada pokrouceného kovu. Díval se na ni a znovu si připomenul tentýž den před deseti lety. Zde všechno začalo a všechno zkon-

čilo. Tady za půl milionu let bude Pensylvánie a Pensilvánská universita...

Dříve mu často při pohledu na kovové trosky pouzdra vyhrkly do očí slzy, ale ty časy už minuly. V tomto světě ho čeká ještě hodně práce a Hunt je jediný, kdo ji může udělat. Dal vale svým myšlenkám a vydal se po ztezce ke své jeskyni. Tam byla žena a studené maso a mladý bambus.

Možná, že ještě bude mít syna...A dnes poprvé k němu přišel nemocný sám pro pomoc!

přeložil Josef Peterka
SFK LULUNGAMENA

přeloženo ze sbírky Lalangamena, MÍR-MOSKVA 1985,
ruský překlad ze sbírky Orbit 2 ed.by D. Knight
A Berkley Medaillon Book, N.Y. 1967
Orig. název: The Doctor

a nyní následuje další, již pátá část románu

A. E. van V O G T A

VYPRAVA KE HVĚZDÁM

Pro oživení paměti uvádíme:

O B S A H P Ř E D C H O Z Í / 4./ Č Á S T I :

Ve Velkém Magelanově Mraku sídlu civilizace Padesáti sluncí, se začíná vytvářet velká bouře, jež má protnou dráhu novy. Pozemšťané si vyžádají meteorologa, aby je zavedl na planetu Cassidor VII, sídlo ústřední vlády. Nesmí se tam dostat. Proto je vybrán Maltby-meteorolog se zvláštními schopnostmi Míšenců - jež má loď dostat do vznikající velké bouře.

Z možných drah Hvězdného roje doporučí ty, které procházejí vznikající bouří. Po této lži vyčkává chvíle, kdy se s pozemskou lodí dostane do bouře. Stále je pod dohledem psycholožky Neslorové. Ta teprve v poslední chvíli rozluští záhadu dvojitého míšeneckého mozku. Maltbymu "vštípí" náklonnost ke kapitánce Glorii jako prostředek k získání informací o bouři. Loď se již ale nedokáže bouři vyhnout. Při střetu se rozpadne na mnoho segmentů, ze kterých se opět po průlet bouří složí loď.

Některé segmenty lodi se ale ztratily. V jednom z nich, který přistál na neznámé planetě je Maltby a kapitánka Glorie Cecílie. Po spojení s Hvězdným rojem se dozví pravdu o své situaci - nejsou známy souřadnice planety, kde uvízli a ani není možné pro ně vyslat záchrannou výpravu.

Maltbymu "vštípená" láska k panovačné Glorii vytváří někdy až groteskní situace. Při navázání posledního spojení s Hvězdným rojem je jim připomenuta jejich povinnost pečovat o růst populace, bez ohledu na předchozí postavení.....